

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

‘Θερμαλικός τουρισμός και περιφερειακή ανάπτυξη’

Σπουδάστρια : Μούγια Μαρία
Εισηγήτρια : Α. Ζαφειροπούλου

ΠΑΤΡΑ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	2

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ.....	4
---	---

ΠΗΓΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ.....	5
---	---

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

• ΑΙΔΗΨΟΣ	7
~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA.....	I-VIII
• ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ.....	8
• ΚΑΜΕΝΑ ΒΟΥΡΛΑ.....	9
• ΛΟΥΤΡΑΚΙ.....	10
• ΥΠΑΤΗ.....	11
• ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ.....	12
• ΙΚΑΡΙΑ.....	12
• ΚΥΛΛΗΝΗ.....	13
• ΚΑΪΑΦΑΣ.....	13
• ΚΥΘΝΟΣ.....	14
• ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΡΟΔΟΥ.....	14
• ΜΕΘΑΝΑ.....	15
• ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟ.....	15
• ΣΜΟΚΟΒΟ.....	16
• ΝΙΓΡΙΤΑ.....	16
• ΘΕΡΜΗ.....	17

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

• ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΗ – ΓΕΝΗΣΣΕΑ ΚΕΣΣΑΝΗ ΞΑΝΘΗΣ.....	18
• ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ – ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ ΜΗΛΟΥ.....	19
• ΦΙΛΙΠΠΟΙ – ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.....	20
• ΚΑΡΙΤΣΑ – ΛΑΓΚΑΔΑΣ.....	21
• ΜΥΡΤΙΑ- Ν.ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ.....	22
• ΤΡΥΦΟΣ – ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.....	23
• ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ – ΚΑΒΑΣΙΛΑ.....	24
• ΠΗΓΕΣ ΛΕΣΒΟΥ.....	25
• ΠΗΓΕΣ ΚΡΗΤΗΣ.....	27

ΠΟΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ΣΟΥΡΩΤΗ – ΞΙΝΟ ΝΕΡΟ – ΣΑΡΙΖΑ.....28

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ – ΓΕΝΙΚΑ.....29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.....30

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΜΕΝΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.....31

- ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ
- ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
- ΠΛΥΣΕΙΣ

2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.....32

- ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
- ΥΔΡΟΜΑΛΑΞΕΙΣ
- ΥΔΡΟΚΙΝΗΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ.
- ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – ΜΕΛΕΤΗ ΔΡ.ΑΘ. ΣΑΡΑΚΙΩΤΗ.....I-IX

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΘΕΡΜΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....33

~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – ΟΜΙΛΙΑ Κ.Θ. ΚΟΚΑΛΑ.....I-VI

ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Ι.Κ.Α35

~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΙΚΑ.....1-4

~ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V - “ “ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....1-12

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....36

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από το έδαφος της χώρας μας αναβλύζει μεγάλος αριθμός μεταλλικών πηγών ποικίλης συστάσεως , αξιόλογων τόσο από απόψεως φυσικοχημικής σύστασης του ύδατος αυτών όσο και της θεραπευτικής τους ενέργειας . Οι περισσότερες από τις πηγές αυτές αναβλύζουν από τις παράκτιες περιοχές της χώρας και σε γραφικά τοπία που συνδυάζουν το βουνό και τη θάλασσα. Από την προνομιούχα τοποθεσία των πηγών αυτών και των άριστων κλιματικών συνθηκών , έχουν δημιουργηθεί όχι μόνο κέντρα υδροθεραπείας αλλά και παραθερισμού , στα οποία παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησεως και θαλάσσιων λουτρών καθώς και άλλων μέσων ψυχαγωγίας . Αλλά και στο εσωτερικό της χώρας αναβλύζουν μεταλλικές πηγές βρισκόμενες σε όμορφες τοποθεσίες με πλούσια βλάστηση ποικίλων δένδρων και φυτών. Τέλος , σε ορισμένες ορεινές περιοχές υπάρχουν ιδεώδεις κέντρα σωματικής και πνευματικής αναπαύσεως όπως και ψυχικής ηρεμίας .

Από τότε που δημιουργήθηκε ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (1950) , παράλληλα με το ενδιαφέρον του για την τουριστική αξιοποίηση της χώρας , ανέλαβε και την αναδιοργάνωση των μεταλλικών ιαματικών πηγών . Το έργο αυτό δεν ήταν ευχερές . Πολλές ιαματικές πηγές είχαν υποστεί κατά την πολεμική περίοδο μεγάλες καταστροφές . Έκτοτε , πολλές από αυτές τις ιαματικές πηγές αναδιοργανώθηκαν με την πραγματοποίηση αξιόλογων νέων έργων , ενώ ακόμα και σήμερα συνεχίζεται η εκτέλεση και άλλων . Παράλληλα επιτεύχθηκε η τουριστική αξιοποίηση πολλών παράκτιων περιοχών και δημιουργήθηκαν σύγχρονες εγκαταστάσεις θαλάσσιων λουτρών .

Το πρόγραμμα του Οργανισμού Τουρισμού που αφορά την πληρέστερη οργάνωση των κυριότερων τουλάχιστον ιαματικών πηγών , δεν ολοκληρώθηκε αμέσως και δεδομένου ότι αυξάνει αλματωδώς κατ' έτος ο αριθμός των μεταβαίνοντων για θεραπεία στις ιαματικές πηγές , η ανάγκη της περαιτέρω ανάπτυξης και οργάνωσής τους καθίσταται επιτακτικότερη . Η μέριμνα του οργανισμού έχει στραφεί κυρίως στην κατασκευή νέων και συγχρονισμένων υδροθεραπευτηρίων και στον πλήρη εξοπλισμό τους καθώς και σε ειδικές εγκαταστάσεις χρησιμοποίησεως της υδρομεταλλικής ύλης των πηγών αυτών , η οποία έχει μεγάλη θεραπευτική ενέργεια . Μέσω της οργάνωσης αυτής των υδροθεραπευτηρίων θα καταστεί αποδοτικότερη η χρησιμοποίηση των λουτρών και των άλλων υδροθεραπευτικών εφαρμογών και έτσι οι πάσχοντες θα καρπωθούν μεγαλύτερη ωφέλεια .

Ως προς τα παρεχόμενα μέσα για την διαμονή των θεραπευομένων αλλά και των συνοδών τους στις κυριότερες ιαματικές πηγές , οι οποίες μοιραία συγκεντρώνουν και την πλειονότητα των πασχόντων , η κατάσταση είναι πολύ ικανοποιητική . Υπάρχει επαρκής αριθμός ξενοδοχείων διαφόρων κατηγοριών καθώς και σημαντικός αριθμός ενοικιαζομένων δωματίων , όπως και μεγάλος αριθμός εστιατορίων που ικανοποιούν πλήρως όλες τις τάξεις των πελατών .

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η ευεργετική δράση του ιαματικού νερού στον ανθρώπινο οργανισμό παρατηρήθηκε αρχικά από τους αρχαίους Έλληνες, οι οποίοι θεωρούσαν «θεικά» τα δώρα της υγείας, της ευεξίας, της ομορφιάς και του σθένους που χαρίζει το νερό των πηγών. Οι αμέτρητες πηγές που βρίσκονται διάσπαρτες στον Ελλαδικό χώρο ήταν η αιτία για να αναπτυχθεί μία στενή σχέση του ανθρώπου με το ιαματικό νερό. Είναι γεγονός ότι οι διάφορες μορφές υδροθεραπείας κάνουν καλό στο μυοσκελετικό, το αναπνευστικό, το καρδιαγγειακό, το ουροποιητικό, το νευρικό και το πεπτικό σύστημα, καθώς και στις δερματικές παθήσεις.

Η πρώτη προσπάθεια επιστημονικής περιγραφής των ιαματικών πηγών ανήκει στον Ηρόδοτο (484-410 π.Χ.), τον πρώτο που καθόρισε τη διάρκεια της λουτροθεραπείας σε 21 μέρες, κάτι που ισχύει ακόμα και σήμερα. Η υδροθεραπεία, ωστόσο, γεννήθηκε στην Κω, το νησί του Ιπποκράτη, στον οποίο ανήκει η πρώτη ολοκληρωμένη μελέτη της δράσης των θερμών και των ψυχρών λουτρών στο σώμα, καθώς και στις παθήσεις για τις οποίες ενδείκνυται η χρήση τους. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι ο Ιπποκράτης και η σχολή του είδαν την υδροθεραπεία ως μέσο όχι μόνο σωματικής θεραπείας, αλλά και ψυχικής ευεξίας. Την περίοδο των ιαματικών λουτρών στην αρχαία Ελλάδα διαδέχτηκαν οι ρωμαϊκές θέρμες. Στα βυζαντινά χρόνια οι δεισιδαιμονίες και οι προκαταλήψεις πλήττουν και την υδροθεραπεία, όχι όμως ολοκληρωτικά, όπως μαρτυρούν οι βυζαντινοί λουτήρες στο Λαγκαδά και την Τραϊανούπολη. Η υδροθεραπεία αναζωογονείται στις αρχές του 16^{ου} αιώνα και προσεγγίζεται με επιστημονικό τρόπο.

Στους νεότερους χρόνους η Κυβέρνηση Καποδίστρια επέδειξε ενδιαφέρον για τις πηγές, το δε έτος 1830 Ιατροί της επισκέφθηκαν την Κύθνο όπου και μελέτησαν τις πηγές.

Επί βασιλείας του Όθωνα δημιουργήθηκε το Υδροθεραπευτήριο στα Λουτρά της Κύθνου. Η αξιοποίηση των περισσότερων Λουτροπόλεων που λειτουργούν και σήμερα έγινε την δεκαετία του 1930. Ο Χημικός Περτέσης κατά το χρονικό διάστημα από 1923-1953 μελέτησε την φυσικοχημική σύσταση των μεταλλικών νερών των περισσότερων Πηγών της Ελλάδος. Το έτος 1927 συστήθηκε ο κλάδος των μονίμων υδρολόγων ιατρών και το 1938 συστήθηκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών έδρα κλινικής Υδροθεραπείας και Ιατρικής κλιματολογίας.

Η εξέλιξη των Ιαματικών Πηγών είναι στενά συνδεδεμένη με τις αντιλήψεις της Ιατρικής Παθολογίας.

Σε εποχές όπου η Ιατρική επιστήμη εφαρμόζει φυσικά μέσα θεραπείας των διαφόρων παθήσεων παρατηρούμε και ανάπτυξη των Ιαματικών Πηγών. Με την έκρηξη της Χημικής Φαρμακολογίας και την εξέλιξη της χειρουργικής, εγκαταλείπεται και η αντίληψη μερί Ιαματικότητας των πηγών.

Αποτέλεσμα αυτών των ισορροπιών είναι η παρακμή των λουτροπόλεων μας, οι οποίες άνθισαν μετά το 1930 και η μετατροπή τους σε « γεροντουπόλεις παραδοσιακής πελατείας».

Στην σημερινή εποχή η «Λουτροθεραπεία» εξελίσσεται και λαμβάνει τη μορφή του «Ιαματικού Τουρισμού» ο δε ασθενής γίνεται σταδιακά και Τουρίστας.

Η επαναληπτική μορφή που έχει η Υδροθεραπεία (ορισμένος αριθμός λούσεων σε ορισμένο χρονικό διάστημα), για να ολοκληρωθεί η θεραπεία, θέτει στη διάθεση του ασθενούς πολύ χρόνο και για άλλες δραστηριότητες. Έτσι δημιουργήθηκαν τα θέρετρα του Ιαματικού Τουρισμού (SPAS) που συνδυάζουν εκτός της υγείας και την ψυχαγωγία.

Ο Τουρισμός Υγείας ο οποίος συνεχώς εξελίσσεται, σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες περιλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με την υγεία όπως τον Ιατρικό έλεγχο, την ειδική διαιτητική, την θεραπεία με βιταμίνες, τις βοτανοθεραπείες, τη γυμναστική, τις ειδικές θεραπείες όπως αντικαπνική, θεραπεία τον άγχους, ψυχοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, χαλάρωση, εκμάθηση ύπνου, έρευνα της σωστής γραμμής του σώματος αισθητική κ.λ.π.

Τα κέντρα Υδροθεραπείας σήμερα κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες . Στα κέντρα Ιαματικού Τουρισμού (SPAS) , από το όνομα της πόλης του Βελγίου όπου λειτούργησε επιτυχώς το πρώτο οργανωμένο κέντρο.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Οι πηγές που αναβλύζουν μεταλλικά ύδατα στην χώρα μας ανέρχονται στις 822 εκ των οποίων 752 είναι εκμεταλλεύσιμες . Οι περισσότερες απ' αυτές βρίσκονται σε παράκτιες περιοχές και σε νησιά . Η γεωγραφική κατανομή των μεταλλικών πηγών δεν είναι τυχαία , αλλά συνδέεται στενότερα με την μορφολογία , από γεωλογικής άποψης , του εδάφους και της περιοχής αυτών . Πολλές μεταλλικές πηγές βρίσκονται κοντά σε τεκτονικά ρήγματα και οφείλουν την γένεση τους στα ρήγματα αυτά και τα οποία δημιούργησαν τις απαιτούμενες , για την ύπαρξη τους, συνθήκες . Επίσης αριθμός μεταλλικών πηγών συνδέεται με την παρουσία ηφαιστείων στις περιοχές αυτών .

Η γεωγραφική κατανομή των μεταλλικών πηγών της χώρας μας είναι η εξής :

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	: 156 ΠΗΓΕΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	: 57 ΠΗΓΕΣ
ΗΠΕΙΡΟΣ	: 56 ΠΗΓΕΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	: 115 ΠΗΓΕΣ
ΘΡΑΚΗ	: 25 ΠΗΓΕΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	: 114 ΠΗΓΕΣ
ΝΗΣΙΑ	: 229 ΠΗΓΕΣ

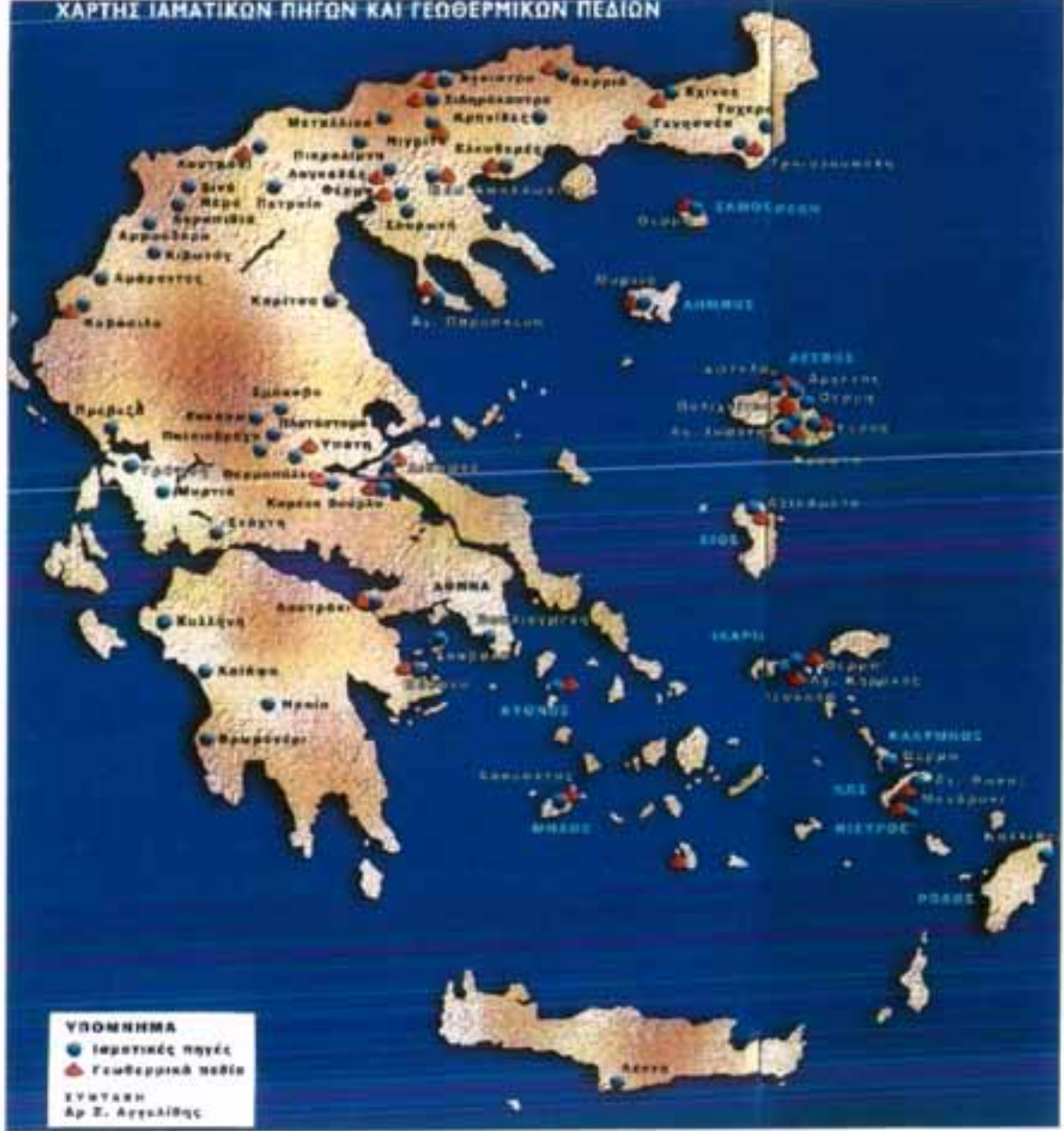
Οι πηγές των νησιών κατανέμονται ως εξής :

Εύβοια 23 , Ιόνιο 34 , Κυκλάδες 30 , Αιγαίο 42 , Κρήτη 100 .

Από το σύνολο των 752 πηγών βρίσκονται σε χρήση 348 , άλλες ευρείας και άλλες περιορισμένης χρήσης, και ειδικότερα :

180 πηγές περίπου για λουτρά
20 πηγές περίπου για λουτρά και πόση ύδατος
148 πηγές περίπου για πόση ύδατος

ΧΑΡΤΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

ΠΗΓΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

ΑΙΔΗΨΟΣ	Εύβοια
ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ	Αττική
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ	Καβάλα
ΙΚΑΡΙΑ	Ικαρία
ΚΑΪΑΦΑ	Ηλεία
ΚΑΛΛΙΘΕΑ	Ρόδος
ΚΑΜΕΝΑ ΒΟΥΡΛΑ	Φθιώτιδα
ΚΥΘΝΟΣ	Κυκλάδες
ΚΥΛΛΗΝΗ	Ηλεία
ΛΟΥΤΡΑΚΙ	Κορινθία
ΜΕΘΑΝΑ	Αττική
ΝΗΡΙΤΑ	Σέρρες
ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟ	Φθιώτιδα
ΣΜΟΚΟΒΟ	Καρδίτσα
ΣΕΔΕΣ-ΘΕΡΜΗ	Θεσσαλονίκη
ΥΠΑΤΗ	Φθιώτιδα

ΠΗΓΕΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ	Καστοριά
ΑΡΑΧΩΒΗΠΙΚΑ	Πάτρα
ΑΡΙΔΑΙΑ	Πέλλα
ΓΕΝΗΣΣΕΑ	Νέα Κεσσάνη Ξάνθης
ΔΡΑΝΙΤΣΑ	Καρδίτσα
ΘΕΡΜΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	Λέσβος
ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ	Φθιώτιδα
ΚΑΒΑΣΙΛΑ	Ιωάννινα
ΛΑΓΚΑΔΑΣ	Θεσσαλονίκη
ΛΟΥΤΡΑΚΙ	Πέλλα
ΜΑΝΔΡΑΚΙ	Νίσυρος
ΜΟΥΡΤΣΙΑΝΟΥ	Αιτωλοακαρνανία
ΜΥΡΙΝΑ	Λήμνος
ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ	Χαλκιδική
ΠΑΛΗΟΣΑΡΑΓΑ	Πρέβεζα
ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ	Κιλκίς
ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ	Σέρρες
ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗ	Έβρος
ΤΡΥΦΟΣ	Αιτωλοακαρνανία
ΦΙΛΙΠΠΟΙ	Καβάλα
ΕΧΙΝΟΣ	Ξάνθη
ΨΑΡΟΘΕΡΜΑ	Σαμοθράκη

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ
ΜΥΡΤΙΑ
ΠΑΛΛΙΟΒΡΑΧΑ
ΚΑΡΙΤΣΑ
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΘΕΡΜΙΑ
ΠΗΓΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

Μήλος
Αιτωλοακαρνανία
Φθιώτιδα
Λάρισα
Χαλκιδική
Δράμα
Κρήτη

ΠΗΓΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΣΙΜΟΥ ΥΔΑΤΟΣ

ΣΟΥΡΩΤΗ
ΞΙΝΟ ΝΕΡΟ
ΣΑΡΙΖΑ

Χαλκιδική
Φλώρινα
Άνδρος

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ.

ΑΙΔΗΨΟΣ

Βρίσκεται στην Β.Δ. ακτή της νήσου Ευβοίας σε απόσταση 110 χλμ από την Χαλκίδα, σε μαγευτική τοποθεσία με κλίμα ήπιο και ξηρό . Η πρόσβαση είναι εύκολη και γρήγορη από πολλές πλευρές τόσο οδικώς όσο και εκ θαλάσσης. Περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό πηγών γνωστών από την αρχαιότητα, που πηγάζουν από βάθος 3.000μ με σημαντική παροχή ύδατος θερμοκρασίας από 73-80 βαθμούς Κελσίου .

Οι πηγές της Αιδηψού ανήκουν στην κατηγορία των αλιπηγών λόγω της μεγάλης περιεκτικότητας του ύδατος αυτών σε χλωριούχο νάτριο , το οποίο ανέρχεται σε 22-25 γραμ. κατά χιλιόγραμμο ύδατος .

Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας . 23 δημόσια και ιδιωτικά υδροθεραπευτήρια τα περισσότερα των οποίων λειτουργούν εντός των ξενοδοχείων με σύνολο 290 περίπου λουτρών . Εκτός των ιδιωτικών μεγαλύτερο των οποίων είναι το συγκρότημα ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA, λειτουργεί και το υδροθεραπευτήριο του Ε.Ο.Τ. .<<Οι Άγιοι Ανάργυροι>>. Παράλληλα, γίνεται χρήση στην Αιδηψό πόσιμου μεταλλικού ύδατος (πηγή Παπαϊωάννου) .

Επίσης εφαρμόζονται επιπρόσθετοι θεραπευτικοί μέθοδοι : καταιονήσεις , κολπικές πλύσεις , μαλάξεις και κινησιοθεραπεία .

Άξιο εκτεταμένης αναφοράς αποτελεί στο σημείο αυτό το συγκρότημα του ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA, του μεγαλύτερου και πιο μοντέρνου υδροθεραπευτικού κέντρου στην χώρα μας που βρίσκεται στην περιοχή της Αιδηψού. Παρατίθεται κατωτέρω σαν παράρτημα μέρος της καταχώρησης του κέντρου στο Διαδύκτιο, χωρίς να υπάρχει καμία πρόθεση ιδιαίτερης προβολής του, αλλά γιατί πραγματικά οι άρτιες εγκαταστάσεις και οργάνωσή του αξίζουν αναφοράς.

«ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ»

ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA

Η μοναδικότητα του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ** έγκειται στο ότι εντός του χώρου του ξενοδοχείου αναβλύζει εδώ και 3.000 χρόνια, ιαματικό θεραπευτικό νερό, με ίχνη θεραπευτικού ραδονίου. Η θεραπευτική του αξία είναι γνωστή από τα αρχαία χρόνια και εκτεταμένες αναφορές υπάρχουν σε κείμενα του Πλουτάρχου, του Στράβωνα και άλλων συγγραφέων. Ο Ρωμαίος στρατηγός Σύλλας χρησιμοποιούσε συχνά τα ιαματικά νερά για θεραπεία και αναζωογόνηση. Από αυτόν, μάλιστα, πήραν και το όνομά τους. Σήμερα, μετά από έτη ερευνών έχει ανακοινωθεί σε πολλά διεθνή επιστημονικά συνέδρια, ότι τα ιαματικά νερά του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ** είναι ιδανικά για θεραπείες ρευματοπαθειών, γυναικολογικών παθήσεων, για προβλήματα του ενδοκρινολογικού κύκλου, καθώς και για καρδιολογικά και κυκλοφορικά προβλήματα. Στο **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** λοιπόν συνδυάζεται το τερπνόν μετά του ωφελίμου, αφού η παραμονή εδώ μπορεί, πραγματικά, να αποδειχθεί ευεργετική για την υγεία .

ΧΗΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ

Χαρακτηρισμός: Αλιπηγαι

Φυσιολογικοί σταθμοί:

Θερμοκρασία:
40,3° K
Πυκνότητα 15/15:
1,02209
Ηλεκτρολυτική αγωγιμότητα x1E:
0,04031
Τοξίνισος σημείου πήξεως:
-1,67°
Οσμωτική πίεση:
28,8 atm
Αδονια:
0,58 Mache units
Εκδήτης υδρογόνου pH:
6,75

Χημική ανάλυση

Κατόνια

Χημικό	Συμβολή	Ποσότητα (γρ)
Κάλιο	(K)	0,397400
Νάτριο	(Na)	9,001000
Λίθιο	(Li)	0,000100
Αμμώνιο	(NH ₄)	0,000300
Λοβέλιο	(Co)	1,454000
Μαγνήσιο	(Mg)	0,305700
Σίδηρο	(Fe)	0,000250
Μαγγάνιο	(Mn)	0,000004
Αργήιο	(Al)	0,000080

Επιγόρρωμα ιόντων:

Ανόνια

Χημικό	Συμβολή	Ποσότητα (γρ)
Χλώριο	(Cl)	16,62900
Βρώμιο	(Br)	0,002500
Ιώδιο	(I)	0,000011
Θειικό ιώδιο	(SO ₄)	1,009200
Υδροσουλφωρικό ιόν	(HSO ₄)	0,000028
Υδροανθρακικό ιόν	(HCO ₃)	0,542200

ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ WELLNESS

Είναι επίσης επιστημονικά εξακριβωμένο ότι τα ιαματικά νερά παίζουν σπουδαίο ρόλο στην ανανέωση του οργανισμού και στη φροντίδα της ομορφιάς. Η τάση σε όλη την Ευρώπη είναι υπέρ των ιαματικών κέντρων **SPA**, και όλο και περισσότεροι νέοι εργαζόμενοι άνθρωποι λαμβάνουν τα ευεργετικά τους αποτελέσματα. Κι αυτό γιατί ο σημερινός σκληρά εργαζόμενος αντιμετωπίζει τις χιλιάδες υποχρεώσεις βρίσκει ξανά, με τις κόυρες φροντίδας και ομορφιάς, την ψυχική του ισορροπία και τη σωματική του ευεξία. Ό,τι χρειάζεται δηλαδή προκειμένου να ανακτήσει τις δυνάμεις του, να γεμίσει τις μπαταρίες του και να επανέλθει ξεκούραστος στις καθημερινές του υποχρεώσεις. Ο όρος **WELLNESS**, με τον οποίο έχει πιστοποιηθεί το ξενοδοχείο, αυτό ακριβώς εγγυάται: Την πλήρη ανανέωση σε σύντομο χρόνο μέσα από μια σειρά θεραπειών.

Τα φημισμένα ιαματικά νερά που αναβλύζουν στο **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, πασίγνωστα από την αρχαιότητα, καθώς αναφέρονται στα κείμενα του Πλουτάρχου και του Στράβωνα, ξεκίνησαν ήδη μια νέα "καριέρα" στο χώρο του υψηλού ιαματικού τουρισμού.

Μια τεράστια επένδυση της τάξεως των 5 δισ. δρχ. μεταμόρφωσε το υδροθεραπευτήριο και το ξενοδοχείο, κατατάσσοντάς τα στην κορυφή του είδους τους στον ευρωπαϊκό χώρο.

Πιο συγκεκριμένα, το **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** σήμερα προσφέρει:

- Άρτιο εξοπλισμό του υδροθεραπευτηρίου, γερμανικής, ιταλικής και αυστριακής τεχνολογίας - διαστάσεων 1.800 τ.μ. - με ό,τι καλύτερο διαθέτει η σύγχρονη τεχνολογία σε θέματα υγείας, αναζωογόνησης και ομορφιάς. Οι δύο πισίνες ιαματικών νερών - μία εσωτερική και μία εξωτερική, διαρκούς ροής και ανανέωσης - λειτουργούν με διαφορετικές θερμοκρασίες για πολλαπλές χρήσεις.
- Επιστημονική ομάδα από ειδικευμένους γιατρούς και φυσιοθεραπευτές που καταρτίζουν υπεύθυνα το ατομικό πρόγραμμα υγείας, αναζωογόνησης και ομορφιάς.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ

Η ερευνητική ομάδα του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, που αποτελείται από διακεκριμένους Έλληνες και άλλους Ευρωπαίους επιστήμονες, βελτίωσε τις τεχνικές και ανέπτυξε, μέσω ερευνών, πρωτότυπες μεθόδους ιαματικών εφαρμογών. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών παρουσιάστηκαν το Νοέμβριο του 1997, με μεγάλη επιτυχία, στο Συνέδριο "EuroKur" στη Βιέννη, στο Διεθνές Συνέδριο της SITH (Societe Internationale des Techniques Hydrothermales) στην Ιαπωνία, και στο Διεθνές Συνέδριο Ιατρικής Λουτροθεραπείας που έγινε στο **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, στις 11 Σεπτεμβρίου 1999.

ΠΡΟΛΗΨΗ - ΘΕΡΑΠΕΙΑ - ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ

Η λουτροθεραπεία του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** συνδυάζει τις παραδοσιακές μεθόδους, τις νέες πρότυπες μεθόδους ιαματικών εφαρμογών, τον πλέον σύγχρονο και με προδιαγραφές Ευρωπαϊκής Ένωσης εξοπλισμό, την αξιοποίηση οικολογικών προϊόντων και θεραπευτικών βοτάνων της ελληνικής φύσης, και το άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό. Τα άφθονα θερμομεταλλικά νερά του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, βάσει των αναλύσεων της φυσικοχημικής τους σύστασης, κατατάσσονται στην ομάδα των ραδιούχων αλιπηγών. Είναι εμπλουτισμένα με οξυανθρακικά χλωριούχα και θειικά άλατα ασβεστίου, νατρίου, καθώς και με ελεύθερο διοξείδιο του άνθρακα και με ενώσεις σιδήρου με άζωτο, οξυγόνο και ίχνη υδρόθειου και θεραπευτικού ραδονίου.

Οι θεραπευτικές επιδράσεις των ιαματικών νερών **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ** καλύπτουν τις ακόλουθες παθήσεις:

1. Εκφυλιστικές αρθροπάθειες (χρόνιες καταστάσεις και παραμορφωτικές)
2. Ρευματοπάθειες (χρόνιες και αγκυλωτικές μορφές)
3. Σπονδυλοαρθρίτιδες (χρόνιες και αγκυλωτικές μορφές)
4. Ριζίτιδες (ριζονευρίτιδες)
5. Οσφυαλγίες
6. Ισχυαλγίες
7. Μετατραυματικές δυσμορφίες και αγκυλώσεις
8. Περιφερικές νευρίτιδες (νευραλγίες - μυαλγίες)
9. Τενοντίτιδες
10. Χρόνιες γυναικολογικές παθήσεις (σαλπινγίτιδα, ενδομητρίτιδα, ωθηκική ανεπάρκεια, λευκόρροια καθώς και μερικές περιπτώσεις στειρώσης - λουτρά και κολπικές πλύσεις)
11. Αγγειοπάθειες (περιφερειακή κυκλοφορική ανεπάρκεια - λόγω διοξειδίου του άνθρακα - μερικά λουτρά)
12. Παθήσεις ενδοκρινολογικού κύκλου (λόγω αναζωογονητικής δράσης του ραδονίου).

ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ - ΦΡΟΝΤΙΔΑ - ΟΜΟΡΦΙΑ

RASUL - Ανατολίτικη Μαγεία

Η μυθική μαγεία ενός αρχαίου ανατολίτικου μυστικού για τη φροντίδα του δέρματος.

Ο συνδυασμός του πήλινγκ (peeling) σε ολόκληρο το σώμα με διαφορετικές φυσικές λάσπες, εισπνοών από ευχάριστους ατμούς βοτάνων και της "ζεστής βροχής" που πέφτει από τη θολωτή και έναστρη οροφή του RASUL, σβήνει όλες τις ταλαιπωρίες και τις ενοχλήσεις από το δέρμα, το οποίο ξαναβρίσκει την ελαστικότητα και τη φρεσκάδα του και εσείς μια τέλεια εμφάνιση και αίσθηση νεότητας και ζωντάνιας.

ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΑ ΑΤΜΟΛΟΥΤΡΑ

Τα "Ηφαιστειακά Ατμόλουτρα" αποτελούν μία από τις πιο ευεργετικές και αναζωογονητικές υπηρεσίες του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** χάρη στη χρήση ηφαιστειακών πετρωμάτων της ευρύτερης περιοχής. Στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους των "Ηφαιστειακών Ατμόλουτρων" αναδύονται υδρατμοί από αυτές τις ηφαιστειακές πέτρες οι οποίες "βαπτίζονται" μέσα στο ιαματικό νερό του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**.

ΑΤΜΟΛΟΥΤΡΑ ΒΟΤΑΝΩΝ

Το "Ατμόλουτρο Βοτάνων" είναι ένας χώρος

παρόμοιος με σάουνα. Η ζεστή που επικρατεί ελευθερώνει ατμούς αιθέριων ελαίων από διάφορα θεραπευτικά βότανα, γνωστά για τις ευεργετικές, χαλαρωτικές και θεραπευτικές τους ιδιότητες. Αυτά τα αιθέρια έλαια είναι ωφέλιμα είτε με την εισπνοή τους, είτε με την απορρόφησή τους από το δέρμα.

ΕΙΣΠΝΟΘΕΡΑΠ ΕΙΑ

Οι ευεργετικές ιδιότητες της εισπνοθεραπείας για την πρόληψη και θεραπεία αναπνευστικών και ωτορρινολαρυγγολογικών παθήσεων είναι ένα προνόμιο που απολαμβάνουν οι επισκέπτες του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**. Σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους απελευθερώνονται υδρατμοί ιονισμένου νερού με διάφορες προσθήκες (εκχυλίσματα ευκαλύπτου, χαμομηλιού κ.ά.). Η εισπνοθεραπεία συνιστάται για αναπνευστικές παθήσεις και ενισχύει την άμυνα του οργανισμού στις σημερινές μολυσμένες πόλεις. Ιδιαίτερα ευεργετική θεραπεία για καπνιστές.

ΘΑΛΑΣΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Πρόκειται για μια πολύ αποτελεσματική θεραπεία αναζωογόνησης για τη χαλάρωση,

την κυτταρίτιδα και τα περιττά κιλά.

ΕΚΤΟΞΕΥΣΗ ΝΕΡΟΥ ΜΕ ΠΙΕΣΗ

Αποτελεί συμπληρωματική θεραπεία της θαλασσοθεραπείας και γίνεται με μασάζ από

ειδικούς εκτοξευτήρες θαλασσινού νερού. Τονώνει τους χαλαρωμένους μύες και βελτιώνει το κυκλοφορικό σύστημα.

ΝΤΟΥΣ ΨΙΛΗΣ ΒΡΟΧΗΣ

Μια ιαματική ψιλή βροχή από ειδικούς εκτοξευτήρες θεραπεύει τους πόνους των μυών, τονώνει τους μύες και διώχνει το στρες.

KRAXENOFEN & HAYBATH

Ειδική θεραπεία για πόνους αυχένα (αυχενικό σύνδρομο), πόνους μέσης και πλάτης.

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Ένας άρτια εξοπλισμένος χώρος γυμναστηρίου προσφέρει τη δυνατότητα στους επισκέπτες του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, με τη βοήθεια

έμπειρων γυμναστών, να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα γυμναστικής που περιλαμβάνει σύσφιξη και εκγύμναση του σώματος μέσα από ασκήσεις οργάνων και προγραμμάτων αεροβικής.

ΛΟΥΤΡΟ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Ή ΚΡΕΜΟΛΟΥΤΡΟ ΣΤΟ SOFT PACK SYSTEM

Ακόμη και σήμερα η Κλεοπάτρα είναι το σύμβολο της κομψότητας και της φυσικής ομορφιάς. Οι αρχαίες μυστικές συνταγές για τη φροντίδα του σώματός της αποδεικνύουν την αξία των φυσικών προϊόντων στη διατήρηση μιας υγιούς και όμορφης επιδερμίδας. Το κρεμόλουτρο με την υψηλή περιεκτικότητα σε ενυδατικά και θεραπευτικά συστατικά των κρεμών που χρησιμοποιούνται, έχει εξαιρετικά αποτελέσματα στα περισσότερα προβλήματα της επιδερμίδας.

ΛΑΣΠΟΛΟΥΤΡΑ - ΛΑΣΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ιαματικά λασπόλουτρα από μίγμα λάσπης πλούσιας σε μεταλλικά στοιχεία, κατάλληλα προετοιμασμένης και μακροχρόνια ωριμασμένης, σε συνδυασμό με το ιαματικό νερό **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ**, εφαρμόζονται σε όλο το σώμα, μέσα σε ειδικές μπανιέρες ή με τοπικές επαλείψεις, ανάλογα με τις ανάγκες των επισκεπτών.

ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Florence, Pacific ή Caracalla - με ιαματικό νερό και υδρομασάζ. Γίνεται σε ειδικούς ατομικούς λουτήρες με ιαματικό νερό **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ**, πολλές φορές με χρήση CO₂ και με δυνατότητα υδρομασάζ. Ενδείκνυται για θεραπεία, πρόληψη και αισθητική.

ΘΕΡΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ

Το θερμικό μπάνιο έχει ευεργετικά αποτελέσματα σε περιπτώσεις οστεοπόρωσης, μυϊκών και ατροφικών σκληρύνσεων, επαναφορά μελών μετά από τραυματισμούς, καθώς και σε περιπτώσεις που οφείλονται σε απουσία κίνησης. Οι επισκέπτες ακολουθούν την ενδεδειγμένη αγωγή, υπό την επίβλεψη έμπειρων φυσιοθεραπευτών, είτε στην κλειστή πισίνα (με θερμοκρασία 32-34oC) με ιαματικό νερό **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ**, είτε στην ανοικτή πισίνα (με θερμοκρασία 28-30oC) με θαλασσινό και ιαματικό νερό.

ΜΑΣΑΖΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Συμπλήρωμα απαραίτητο στις θερμικές θεραπείες, η μασαζοθεραπεία μετριάζει ή και εξαφανίζει την παροδική κόπωση που προκαλείται από τις επαλείψεις με λάσπη και από τα μπάνια. Ανάλογα με το προσωπικό σας πρόγραμμα, που καταρτίζουν οι ειδικοί του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**, προτείνονται ενέργειες όπως: Χαλαρωτικό μασάζ, θεραπευτικό μασάζ - ολικό ή τοπικό, μασάζ αδυνατίσματος και ρεφλεξολογία.

ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι ο συνδυασμός της λουτροθεραπείας με τη φυσιοθεραπεία αυξάνει θεαματικά τα αποτελέσματα της θεραπείας. Υπό την επίβλεψη ιατρών και φυσιοθεραπευτών, οι επισκέπτες του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** απολαμβάνουν ολοκληρωμένα προγράμματα φυσιοθεραπείας, όπως κινητική επανάκτηση, φυσιοκινησιοθεραπεία, ηλεκτροθεραπεία, φωτόλουτρα, ηλεκτρικά υπέρυθρα, για παθολογικές θεραπείες ή για απλή σωματική και ψυχική χαλάρωση και ανανέωση. Πολύτιμη θεραπεία για διάφορες παθήσεις των οστών. Ανάλογα με την πάθηση οι ιατροί του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA** καταρτίζουν ειδικό πρόγραμμα, που οι φυσιοθεραπευτές εκτελούν με συνέπεια και ακρίβεια.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Η σωστή και υγιεινή διατροφή είναι απαραίτητο συμπλήρωμα για την

αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων του **ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ SPA**. Τα εστιατόρια του ξενοδοχείου προσφέρουν γεύματα που συνδυάζουν μοναδικά τη γεύση με την υγιεινή διατροφή, με προϊόντα που παράγονται τοπικά σε οικολογικές καλλιέργειες.

ΕΙΣΠΛΕΟΝ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

- Ειδικές θεραπείες προσώπου
- Φυτικά πακέτα
- Ειδικά έλαια-κρέμες
- Θεραπείες προσώπου-σώματος με σταφύλια και πολτό ελιάς
- Καλλυντικά κατευθειάν από τη φύση, χωρίς χημικά συντηρητικά.

ΘΕΡΜΑΙ ΣΥΛΛΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ

Ιδανικός τόπος ξεκούρασης και αναζωογόνησης για τις μητέρες μετά τον τοκετό.

ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ

Βρίσκεται επί της Ν. ακτής της Αττικής σε απόσταση 25 χλμ. από την Αθήνα και καταλαμβάνει μια πευκόφυτη παραλιακή έκταση, όπου ο συνδυασμός του πράσινου, του βουνού και της θάλασσας προσδίδει ιδιαίτερη γραφικότητα σε όλη την περιοχή. Λόγω των πλεονεκτημάτων αυτών και του υγιεινού κλίματος έχει καταστεί από πολλά έτη κέντρο παραθερισμού.

Το ιαματικό ύδωρ, προερχόμενο από αρκετό βάθος, αναβλύζει μέσα από σπήλαιο που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της περιοχής και διοχετεύεται σε μια μεγάλη φυσική λίμνη μήκους 131 μέτρων και πλάτους 25 μέτρων. Ο βυθός της λίμνης καλύπτεται από λάσπη ύψους 40 cm.. Προς την μεσημβρινή πλευρά της περιοχής αναβλύζουν ύδατα από διάφορα σημεία, τα οποία και συγκεντρώνονται σε άλλη μικρότερη λίμνη μήκους 25 μέτρων και πλάτους 12 μέτρων.

Η περιοχή της Βουλιαγμένης σε παλαιότερη εποχή ήταν καλυμμένη από τον ακραίο όγκο του Υμηττού, το μεν ύδωρ κυκλοφορούσε στα υπόγεια στρώματα και είχε φυσική διέξοδο προς την θάλασσα. Ο ορεινός αυτός όγκος υπέστη με την πάροδο του χρόνου διάβρωση από τα εισερχόμενα μέσω των ρωγμών του ύδατα των βροχών και της τήξεως των χιονιών, μέχρις ότου επήλθε η στιγμή κατά την οποία αποσπάστηκε μεγάλο τμήμα αυτού και βυθίστηκε. Κατόπιν της μετακίνησης αυτής, εμφανίστηκαν τα υπόγεια στρώματα με επιφανειακή πλέον κυκλοφορία του ύδατος ως λίμνες. Από το φαινόμενο αυτό έλαβε η περιοχή της πηγής το όνομα «Βουλιαγμένη». Ο τρόπος αυτός σχηματισμού της λίμνης φαίνεται από την σπηλαιόμορφη κοιλότητα, η οποία υπάρχει στο βόρειο άκρος της και από το κατακόρυφο τείχος ύψους 50 μέτρων περίπου, το οποίο σχηματίστηκε από την βύθιση. Δεν είναι γνωστή η χρονική περίοδος κατά την οποία συνέβησαν αυτές οι γεωλογικές μεταβολές.

Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας. Υπάρχει υδροθεραπευτήριο θερμών λουτρών που περιλαμβάνει 48 λουτήρες διαφόρων κατηγοριών. Η θέρμανση του ιαματικού ύδατος γίνεται σε σύγχρονες μηχανικές εγκαταστάσεις. Επίσης γίνονται ομαδικές λούσεις στην λίμνη με την φυσική θερμοκρασία του ιαματικού ύδατος στους 24,6 βαθμούς Κελσίου.

Ξενοδοχεία. ΑΣΤΗΡ (bungalows) κατηγορία Α.Α., ΑΙΟΛΙΣ, BLUE-SPELL (pension), ΜΑΡΓΙ HOUSE (pension) κ.α. Εστιατόρια και δωμάτια οικιών πάσης κατηγορίας. Εγκαταστάσεις θαλάσσιων λουτρών του Ε.Ο.Τ.

KAMENA BOYRAA

Βρίσκονται στον αρχαίο δήμο Θρονίων της επαρχίας Λοκρίδος στην ακτή του Μαλιακού κόλπου και επί της Εθνικής οδού Αθηνών-Λαμίας (175χλμ.). Οι πηγές που αναβλύζουν τα ιαματικά ύδατα βρίσκονται στους πρόποδες του Θρονίου (υψόμ. 927 μ.) και μιας κορυφής του όρους Κνημίσ σε απόσταση 500 μέτρων περίπου από την παραλία . Τα ιαματικά ύδατα αναβλύζουν από πηγές με την ίδια περίπου χημική σύσταση αλλά διαφέρουν σε ραδιενέργεια και θερμοκρασία . Οι κυριότερες πηγές είναι :

Γεωργαλά (δεξαμενή)	θερμ. 37° K.	ραδιενέργεια	150-170 μ.	Mache
Μεταξά	>> 37,5° - 38° K	>>	240 >>	>>
Παπαστράτου	>> 40 - 41° K	>>	280 >>	>>
Βασιλειάδου	>> 37° K	>>	220-230 μ.	>>

Εκτός από τις παραπάνω θερμοπηγές υπάρχουν στην περιοχή και ψυχρές πηγές:

Ασπρονερίου	ραδιενέργεια	2	μον.	Mache
Περιστέρου ή Παλιόβρυση	>>	15-17	>>	>>
Αρκουδόβατος	>>	85-92	>>	>>
Υψηλή πηγή	>>	8-11	>>	>>
Δυτικότερα μικρά πηγή	>>	2	>>	>>

Εκτός των ραδιενεργών πηγών υπάρχει στην περιοχή των Καμένων Βούρλων και μια πηγή υδροθειοχλωριονατριούχος(πηγή Κονιαβίτου) και μία πηγή μεταλλικού ύδατος που χρησιμοποιείται ως επιτραπέζιο(Ασπρονέρι).

Εγκαταστάσεις λουτροθεραπείας. Υπάρχει υδροθεραπευτήριο-ξενοδοχείο του ΕΟΤ που περιλαμβάνει 150 λουτήρες. Επίσης εγκαταστάσεις ιαματικών λουτρών στα ξενοδοχεία Γαλήνη και Ράδιον.

ΛΟΥΤΡΑΚΙ

Το Λουτράκι βρίσκεται απέναντι από την Κόρινθο στην βόρεια ακτή του Κορινθιακού κόλπου και κάτω από το όρος Γεράνια (1,057μ.) .Συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πιο γνωστές ελληνικές λουτροπόλεις. Τα μεταλλικά ύδατα αναβλύζουν από πολλά σημεία της παράκτιας περιοχής σε έκταση μήκους 750 μέρων περίπου. Οι πηγές ανήκουν στην κατηγορία των υπόθερμων χλωρονατριούχων ραδιενεργών και λόγω της μικρής περιεκτικότητας των διαλυμένων στο ύδωρ τους στερεών συστατικών, χρησιμοποιείται προς πόσιν. Το Λουτράκι αποτελεί πανελλαδικά αξιόλογο σταθμό θεραπείας διουρήσεως ανάλογο προς τις παρεμφερείς ευρωπαϊκές πηγές ποσιθεραπείας Evian, Contrexeville, Vittel κ.α.

Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας. Υπάρχουν υδροθεραπευτήρια θερμών λουτρών και λουτρών με φυσική θερμοκρασία (161 λουτήρες). Επίσης 3 περίπτερα ποσιθεραπείας (κρατικά και ιδιωτικά).

Θερμοκρασία νερού: 30-31,4° C

Θεραπευτικές ενδείξεις λουτροθεραπείας: Ουρική αρθρίτιδα.

Θεραπευτικές ενδείξεις ποσιθεραπείας: Ψαμμιάσεις, νεφρολιθιάσεις, χολολιθιάσεις, μικρές ηπατικές ανεπάρκειες, υποσθενικές δυσπεψίες .

ΥΠΑΤΗ

Η πηγή της Υπάτης απέχει 11 χλμ. από τον σταθμό Λιανοκλαδίου και 19 χλμ. από την Λαμία . Βρίσκεται σε μια κατάφυτη περιοχή της πεδιάδας της Φθιώτιδας σε απόσταση 2,5 χλμ από τους πρόποδες της Οίτης .Στο μέσον της πεδιάδας διαρρέει ο Σπερχειός ποταμός . Το έδαφος της περιοχής της Υπάτης στερείται παντελώς ,κατά τους θερινούς μήνες, υγρασίας και εξαιτίας αυτού αλλά και της μικρής υψομετρικής θέσεώς του (80 μέτρα υψόμετρο)έχει τις ιδιότητες ξηρού και ήπιου κλίματος . Η πηγή της Υπάτης αναβλύζει στο μέσο της περιοχής , εντός πάρκου , από φυσικό ρήγμα του εδάφους , το οποίο παρουσιάζει την όψη φρέατος ή κρατήρος ηφαιστείου βάθους 18 μέτρων .

Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας . Το υδροθεραπευτήριο της Υπάτης είναι από τα τελειότερα και πλέον σύγχρονα υδροθεραπευτήρια . Περιλαμβάνει λουτήρες πολυτελείας με συνεχόμενα δωμάτια λουτρών αναπαύσεως των λουομένων, λουτήρες 2^{ης} κατηγορίας , λουτήρες ειδικών θεραπειών και λουτήρες πασχόντων από βαριές δερματικές παθήσεις .Τα διαμερίσματα των θαλάμων των λουτήρων πλαισιώνονται από επιπλέον αίθουσες αναμονής και ανάπαυσης των λουομένων . Επίσης έχει μηχανικές εγκαταστάσεις αερισμού των θαλάμων για την απομάκρυνση των αερίων , και εγκαταστάσεις καθαρισμού των λουτήρων με εκτοξευμένο κοινό ύδωρ θερμοκρασίας 80 βαθμών Κελσίου . Το σύνολο των λουτήρων του υδροθεραπευτηρίου είναι 60 .

Θεραπευτικές ενδείξεις :

1. Παθήσεις και σύνδρομα των αγγείων , αρτηριακές υπερτάσεις , ανεπάρκεια στεφανιαίων αρτηριών της καρδιάς , φλεβίτιδες .
2. Παθήσεις της καρδιάς . Παθήσεις των βαλβίδων της καρδιάς , μικρές καρδιακές ανεπάρκειες .
3. Διαταραχές του νευρικού συστήματος της καρδιάς .Ταχυκαρδίες , αρρυθμίες .
4. Παθήσεις του δέρματος , έκζεμα , δερματίτιδες κλπ.
5. Διαταραχές περιφερικών νεύρων και μυών . Παραλύσεις , ατροφίες των μυών .
6. Αρθριτισμός με τις ποικίλες εκδηλώσεις του .

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ

Η πηγή βρίσκεται σε απόσταση 90 χλμ από την Καβάλα και 56 χλμ από την Ελευθερούπολη, μέσα στην κατάφυτη πεδιάδα του ποταμού Μαρμαρά και κοντά στον Στρυμονικό κόλπο.

Θερμοκρασία: 41 °C

Χημική σύσταση: Τα νερά περιέχουν χλώριο, αλκάλια, ραδιενεργά,

Θεραπευτικές ιδιότητες: *Υδροθεραπεία* για ρευματισμούς, αρθριτικά, δερματοπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις.

Εγκαταστάσεις: Μονάδα με ατομικούς και ομαδικούς λουτήρες.

ΙΚΑΡΙΑ

Η Ικαρία βρίσκεται κοντά στην Μικρασιατική ακτή, δυτικά του νησιού της Σάμου. Οι βασικές πηγές του νησιού ανέρχονται σε 8 και αναβλύζουν σε διάφορα σημεία των ακτών του. Οι πηγές Σπηλαίου, Απόλλωνα, Ασκληπιού, Θερμού, Αγίας Κυριακής και Παμφιλής θεωρούνται και οι σημαντικότερες. Εκτός απ' αυτές στην περιοχή των Θερμών αναβλύζει πηγή εντός της θάλασσας και σε μικρή απόσταση από την ακτή.

Οι πηγές κατατάσσονται στην κατηγορία των υπέρθερμων ραδιενεργών αλιπηγών, διαφέρουν δε κυρίως μεταξύ τους ως προς το ποσό της ραδιενέργειας και της θερμοκρασίας. Η θερμοκρασία αυτή κυμαίνεται μεταξύ 35,5 και 55,5° C.

Θεραπευτικές ιδιότητες: ρευματοπάθειες, αρθριτικά, νευροφυτικές παθήσεις, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις

ΚΥΛΛΗΝΗ

Η αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Κυλλήνης άρχισε το 1860. Η Κυλλήνη αποτελεί ένα αξιόλογο υδροθεραπευτικό σταθμό θεραπείας των παθήσεων του αναπνευστικού συστήματος, χρησιμοποιώντας τα αναδυόμενα από τις πηγές αέρια. Ανήκει στην κατηγορία των υδροθειο-χλωρονατριούχων πηγών και είναι η κυριότερη πηγή εισπνοθεραπείας στην Ελλάδα.

Θερμοκρασία: 24° C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Παθήσεις του αναπνευστικού, ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις

ΚΑΪΑΦΑΣ

Οι πηγές Καϊάφα ήταν γνωστές και λειτουργικές από την αρχαιότητα. Βρίσκονται στην ακτή του Κυπαρισσιακού κόλπου και επί της όχθης της ομώνυμης λίμνης. Τα ιαματικά νερά αναβλύζουν από το σπήλαιο των «Ανιγρίδων νυμφών», το οποίο χρησιμοποιείται και ως δεξαμενή ομαδικών λούσεων. Το ύψος του νερού κατά την περίοδο των λουτρών είναι 1 μέτρο και 10 εκατοστά. Σε μερικά άλλα σημεία το ύψος του νερού υπερβαίνει το ανάστημα του ανθρώπου. Εκτός της πηγής των Αναγρίτων, τα νερά της οποίας χρησιμοποιούνται για λουτροθεραπεία, υπάρχει και η πηγή του Γερανίου, τα νερά της οποίας χρησιμοποιούνται για ποσιθεραπεία. Στον Καϊάφα, ο οποίος βρίσκεται νοτιοανατολικά του Πύργου Ηλείας και βόρεια της Ζαχάρως, μπορεί κανείς να συνδυάσει άνετα την υδροθεραπεία με τις καλοκαιρινές διακοπές.

Θερμοκρασία: 34,6-35,6° C

Θεραπευτικές ιδιότητες: *Υδροθεραπεία* για ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις. *Ποσιθεραπεία* για ηπατίτιδες, παθήσεις του ουροποιητικού συστήματος.

ΚΥΘΝΟΣ

Οι ιαματικές πηγές της Κύθνου είναι γνωστές από την αρχαιότητα και κατάφεραν να διατηρήσουν την σημασία και λειτουργικότητά τους συνεχώς διαμέσου των αιώνων μέχρι και σήμερα.

Οι πηγές του νησιού είναι 2, η πηγή του Κακάβου, υπέρθερμη σιδηρούχος αλιπηγή, και η πηγή των Αγ.Αναργύρων, θερμή αλιπηγή. Βρίσκονται στο χωριό Λουτρά και σε απόσταση 4,5 χλμ από την Χώρα.

Θερμοκρασία: 52,3° C και 38,8° C αντίστοιχα

Θεραπευτικές ενδείξεις: ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις, νευραλγίες

ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΡΟΔΟΥ

Οι πηγές της Καλλιθέας βρίσκονται στην Β.Α ακτή του νησιού της Ρόδου και σε απόσταση 10 χλμ της ομώνυμης πόλης. Είναι άρτια οργανωμένες και αποτελούν πρότυπο σταθμό ποσιθεραπείας, στην οποία χρησιμοποιούνται ποικιλία ιαματικών νερών υποτονικών, ισοτονικών και υπέρτονων για την επίτευξη διουρητικού, χολαγωγού, υπακτικού και καθαρτικού αποτελέσματος. Στο υδροθεραπευτήριο που υπάρχει γίνεται χρήση των ιαματικών νερών για ποσιθεραπεία από τις πηγές Καλλιθέας, των πηγών Αγ.Φωκά και Αγ.Ειρήνης από το νησί της Κω.

ΜΕΘΑΝΑ

Οι πηγές των Μιθάνων, που σύμφωνα με τους ιστορικούς εμφανίστηκαν στις αρχές του 3^{ου} αιώνα μ.Χ έπειτα από έκρηξη ηφαιστείου, αναβλύζουν κατά μήκος της Ν.Ανατολικής παραλίας της χερσονήσου. Οι πηγές αυτές έχουν μεγάλη ποικιλία στη σύσταση αντιπροσωπεύοντας διάφορες κατηγορίες θερμοπηγών-θειούχων, χλωρονατριούχων και οξυπηγών.

Υπάρχουν τρεις άμεσα εκμεταλλεύσιμες και λειτουργικές πηγές::

Αγ.Νικολάου, Βρωμολίμνης και Καρασταμάτη(κέντρο ποσιθεραπείας)

Θερμοκρασία: 41,2° C - 34,4° C - 29,9° C αντίστοιχα

Θεραπευτικές ενδείξεις: ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις, παθήσεις των νεύρων

ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟ

Οι ιαματικές πηγές Πλατυστόμου απέχουν 34χλμ από την Λαμία και βρίσκονται σε υψόμετρο 420μ. Οι πηγές είναι δύο μία θερμή για λουτροθεραπεία και ποσιθεραπεία και μία ψυχρή για πόσιμο νερό.

Θερμοκρασία : 33,6° C και 25,54° C αντίστοιχα

Θεραπευτικές ενδείξεις : ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, παθήσεις του γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις

ΣΜΟΚΟΒΟ

Οι πηγές βρίσκονται σε υψόμετρο 450μ. και ανήκουν κατά πλειοψηφία στην κατηγορία των αλκαλικών θειοπηγών. Εκτός όμως των θειοπηγών που χρησιμοποιούνται για λουτροθεραπεία, υφίσταται και μια ψυχρά υδροθειοπηγή η οποία και χρησιμοποιείται για ποσιθεραπεία . Χρησιμοποιούνται ακόμη τα αέρια των πηγών για εισπνοή, ρινοπλύσεις κ.λ.π.

Θερμοκρασία: μεταξύ 29-40,2°C

Θεραπευτικές ενδείξεις: ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, οσφυαλγίες, ισχιαλγίες, αναπνευστικές, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις

ΘΕΡΜΑ-ΝΙΓΡΙΤΑ

Οι θερμαλικές πηγές των Θερμών βρίσκονται σε απόσταση 5χλμ από την Νιγρίτα και 22 χλμ από τις Σέρρες.

Θερμοκρασία: 55,8 °C

Χημική σύσταση: Τα νερά έχουν χαρακτηριστεί ως αλκαλικά

Θεραπευτικές ιδιότητες: *Υδροθεραπεία* για ρευματισμούς, αρθριτικά, δερματοπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις και διατροφικά σύνδρομα.

Εγκαταστάσεις: Υδροθεραπευτήριο αποτελούμενο από 30 ατομικές και 3 υδρομαλλακτικές μονάδες

ΘΕΡΜΗ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ιαματικά Λουτρά Θέρμης

Τα Ιαματικά λουτρά Θέρμης βρίσκονται σε απόσταση 25 χιλιομέτρων ανατολικά της Θεσσαλονίκης σε μία πυκνοφυτεμένη έκταση πεντακοσίων στρεμμάτων, ανήκουν στην κατηγορία των χλωρονατριούχων, θερμοκρασίας 37,5 βαθμών Κελσίου και ενδείκνυνται για:

- Ρευματισμούς
- Αρθρικά
- Παθήσεις των περιφερικών νεύρων και αγγείων
- Δερματοπάθειες
- Μετατραυματικές Καταστάσεις
- Γυναικολογικές Παθήσεις

Εγκαταστάσεις:

- Υδροθεραπευτήριο με 2 ομαδικούς λουτήρες χωρητικότητας 40 και 15 ατόμων
- Υδροθεραπευτήριο με 11 ατομικούς λουτήρες
- Δύο ξενώνες δυναμικότητας 140 κλινών
- Ιατρείο
- Γραφείο
- Κυλικείο
- Εκκλησία

**ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ**

ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΗ

Βρίσκεται στα 14 χλμ από την Αλεξανδρούπολη, την πρωτεύουσα της περιφέρειας Έβρου. Η αρχαία Τραιανούπολη ιδρύθηκε από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Τραϊανό τον δεύτερο αιώνα μ.Χ.

Θερμοκρασία νερού: 50,6 °C

Χημική σύσταση: Τα νερά φέρονται να έχουν χλώριο,

Θεραπευτικές ιδιότητες: *Υδροθεραπεία* για ρευματισμούς, γυναικολογικές παθήσεις, νευρωτικές παθήσεις, *Ποσιθεραπεία* για τον διαβήτη, για νεφρικές παθήσεις, κυστίτιδες, δυσλειτουργίες του συκωτιού και της πέψης.

Εγκαταστάσεις: Υδροθεραπευτική μονάδα με 20 ατομικά λουτρά και 6 ομαδικά. Υπάρχουν ακόμα, 8 αναβλύζουσες πηγές για ποσιθεραπεία.

ΓΕΝΗΣΣΕΑ-ΚΕΣΣΑΝΗ ΞΑΝΘΗΣ

Η Νέα Κεσσάνη βρίσκεται σε απόσταση 20 χλμ από την Ξάνθη. Κοντά στην πηγή βρίσκεται η λίμνη Βιστωνίδα.

Θερμοκρασία νερού: 65,5 °C

Χημική σύσταση: Τα νερά περιέχουν βόριο, χάλυβα, λίθιο και οξυγονάνθρακες.

Εγκαταστάσεις: Υδροθεραπευτικές μονάδες με 6 ομαδικούς και 15 ατομικούς λουτήρες.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ

Η πηγή Σιδηροκάστρου βρίσκεται σε απόσταση 26 χλμ νοτιοδυτικά των Σερρών.

Θερμοκρασία νερού: 43 °C

Χημική σύσταση : Τα ύδατα περιέχουν φώσφορο, αλκάλια,

Θεραπευτικές ικανότητες: Υδροθεραπεία για ρευματισμούς, αρθριτικά, γυναικολογικές παθήσεις, μυαλγίες, λουμπάγκο.

Εγκαταστάσεις: Υδροθεραπευτική μονάδα με ατομικούς και ομαδικούς λουτήρες για υδροθεραπεία και κινησιοθεραπεία. Υπάρχει ακόμα ένα πλήρως εξοπλισμένο ιατρικό κέντρο.

ΛΟΥΤΡΑ ΑΔΑΜΑΝΤΑ ΜΗΛΟΥ

Οι πηγές βρίσκονται στην κοινότητα Αδάμαντα της Μήλου. Ο συνδυασμός του θαυμάσιου κλίματος, με το υγιεινό περιβάλλον και τα πολυτελή ξενοδοχεία, βοηθά ακόμα περισσότερο στην προσέλευση των επισκεπτών για λουτροθεραπεία.

Η θερμοκρασία των υδάτων είναι 35° C και η λειτουργία των λουτρών διαρκεί από τον Ιούλιο έως τον Οκτώβριο.

Θεραπευτικές ιδιότητες: Ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, νευραλγίες, γυναικολογικές παθήσεις.

ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΙΠΠΩΝ

Βρίσκεται 1 χλμ. δυτικά της εθνικής οδού Καβάλας- Δράμας και 3 χλμ. δυτικά του οικισμού των Κρηνίδων. Στο γαλήνιο φυσικό περιβάλλον η χρήση του θεραπευτικού πηλού έχει ιστορία αιώνων, από την εποχή των αρχαίων Φιλίππων. Εκτός από τον πηλό, στην περιοχή αναβλύζει και μεταλλικό νερό. Το κέντρο λειτουργεί από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο.

Θεραπευτικές ιδιότητες: Πηλοθεραπεία για χρόνιες ρευματοπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις, δερματικές παθήσεις και καλλυντική χρήση. Υδροθεραπεία για ουρική αρθρίτιδα, νεφρολιθίαση, έκζεμα, φλεγμονές του δέρματος, χρόνιες δερματοπάθειες.

ΨΑΡΟΘΕΡΜΑ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ

Είναι στο βόρειο τμήμα του νησιού, 14 χλμ. από την Καμαριώτισσα, σε υψόμετρο 60 μ. Στη Σαμοθράκη το ιαματικό νερό, το φυσικό περιβάλλον και το κλίμα συνδυάζουν ιδανικά το τρίπτυχο <<Θερμαλισμός- Οικολογία- Πολιτισμός>>. Στο χώρο αναβλύζουν πέντε ιαματικές πηγές και η θερμοκρασία του νερού κυμαίνεται από 30 έως 100°C, η μεγαλύτερη θερμοκρασία στη χώρα μας.

Θεραπευτικές ιδιότητες: Ρευματοειδής αρθρίτιδα, χρόνιες αρθροπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις, περιφερικές αγγειοπάθειες, δερματοπάθειες, παχυσαρκία.

ΠΗΓΗ ΚΑΡΙΤΣΑ ΛΑΡΙΣΑΣ

Η Καρίτσα απέχει 55χλμ. Β.Ανατολικά της Λάρισας και βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του Κίσαβου κοντά στη θάλασσα, συνδυάζοντας έτσι το καταπράσινο βουνό με την καταγάλανη θάλασσα.

Η πηγή χαρακτηρίζεται σαν ψυχρή, σιδηρούχος μεταλλική και λειτουργεί τους καλοκαιρινούς μήνες.

ΛΑΓΚΑΔΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οι ιαματικές πηγές Λαγκαδά βρίσκονται στο Β.Ανατολικό άκρο της ομώνυμης λίμνης, 19χλμ. Β.Ανατολικά της συμπρωτεύουσας. Οι πηγές αυτές καθώς και το χωριό βρίσκονται εντός της λεκάνης Λαγκαδά-Μπεζικίων, η οποία περιλαμβάνει τη λίμνη Λαγκαδά και τη λίμνη Μπεζικίων ή Βόλβης.

Οι θερμοπηγές Λαγκαδά βρίσκονται σε υψόμετρο 100 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας και αναβλύζουν μέσα σε αίθουσα σχήματος οκταγώνου, φωτιζόμενη από φεγγίτες και η οποία περιλαμβάνει επίσης οκτάγωνο μαρμάρινο λουτήρα κοινών λουτρών.

Θερμοκρασία: 37-39° C

Θεραπευτικές ιδιότητες: Ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις, δερματοπάθειες και παθήσεις των νεύρων.

ΜΥΡΤΙΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Οι ιαματικές πηγές << Κόκκινο Στεφάνι >> βρίσκονται στο Β. ανατολικό άκρο της λίμνης Τριχωνίδας, σε απόσταση 30μ. από τις όχθες της λίμνης και περίπου 20χλμ. από το Αγρίνιο. Η πηγή βρίσκεται σε υψόμετρο 30μ. περίπου ενώ το υψόμετρο της λίμνης είναι 18μ. Η απόσταση από αυτήν είναι γύρω στα 25μ. Η μορφολογία της περιοχής είναι ορεινή και απότομη. Μάλιστα ο συνδυασμός της λίμνης με την ύπαρξη στρεμμάτων από λεμονιές και πορτοκαλιές δίνει άλλη νότα ομορφιάς στην περιοχή.

Θερμοκρασία: 19° C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, παθήσεις του γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος, δερματικές και γυναικολογικές παθήσεις.

ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η λουτρόπολη της Νέας Απολλωνίας είναι κτισμένη κοντά στη λίμνη Βόλβη (56χλμ. ανατολικά της Θεσσαλονίκης). Οι πηγές της (οι οποίες είναι δύο) και κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας έφεραν το όνομα Εγρή – Μπουζάκ, ανήκουν η μία στην κατηγορία των αλκαλικών θειοπηγών και η άλλη στις αλκαλικές θερμοπηγές.

Θερμοκρασία: 49° C

Θεραπευτικές ιδιότητες: Διαστρέμματα και κατάγματα, ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, παθήσεις των περιφερικών νεύρων, γυναικολογικές παθήσεις.

ΤΡΥΦΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Το υδροθεραπευτήριο του Τρύφου βρίσκεται σε απόσταση 50χλμ. από το Αγρίνιο, μεταξύ των Ακαρνανικών βουνών και του Αμβρακικού κόλπου. Η ύπαρξη του υδροθεραπευτηρίου σε συνδυασμό με το υγιεινό κλίμα συνθέτουν ένα θέρετρο ικανό να προσφέρει φυσικοθεραπεία ευρέως φάσματος. Το κέντρο λειτουργεί από τον Μάιο έως το Νοέμβριο. Επίσης οι λουόμενοι μπορούν να κάνουν και ποσιθεραπεία.

Θερμοκρασία: 16° C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Υδροθεραπεία για ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις και δερματικές παθήσεις. Ποσιθεραπεία για πεπτικές και εντερικές διαταραχές.

ΛΟΥΤΡΑ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Οι ιαματικές πηγές βρίσκονται στη χερσόνησο της Κασσάνδρας, σε απόσταση 85χλμ. από τον Πολύγυρο. Η πηγή είναι μεσόθερμη- αλιπηγή βαρικούχος και υδροθειούχος. Τα λουτρά λειτουργούν από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο.

Θερμοκρασία: 39° C

Θεραπευτικές ιδιότητες: : Ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις, δερματοπάθειες

ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Οι πηγές των Θερμοπυλών, γνωστές από την αρχαιότητα, βρίσκονται μόλις 15χλμ. νοτιοανατολικά της Λαμίας. Ανατολικά των πηγών βρίσκεται ο ιερός λόφος Κολωνός. Μεταξύ αυτού και των πηγών βρίσκονται τα στενά, όπου έγινε η μάχη των Θερμοπυλών.

Στην περιοχή υπάρχει μεγάλος αριθμός θερμοπηγών, οι οποίες αναβλύζουν από τα υπόγεια του όρους Καλλίδρομο (1372μ.) και είναι όλες της ίδιας φυσικοχημικής σύστασης. Ανήκουν δε στην κατηγορία των υδρόθειο-χλωρονατριούχων.

Θερμοκρασία: 33,5° C (Άγιοι Ανάργυροι)- 40,4° C (Καλλίδρομο).

Θεραπευτικές ενδείξεις: Αναπνευστικές και γυναικολογικές παθήσεις, ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες.

ΚΑΒΑΣΙΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Οι θερμομεταλλικές πηγές βρίσκονται σε απόσταση 4χλμ. από την ομώνυμη κοινότητα και 63χλμ. από τα Ιωάννινα, στις πλαγιές της Τύμφης.

Διαχωρίζονται σε δύο γκρουπ που είναι διεσπαρμένα στις όχθες του ποταμού Σαρανταπόρου και στον οποίο χύνονται. Στις πηγές Καβασίλων ανήκουν και οι πηγές της Αγίας Βαρβάρας 5χλμ. Β. Ανατολικά.

Στην περιοχή των πηγών υπάρχουν μεγάλες επιφάνειες από λεπτή λάσπη. Αυτή η λάσπη εμπλουτίζεται αδιάκοπα από τα στοιχεία των μεταλλικών πηγών που ανανεώνονται συνεχώς.

Τα λουτρά λειτουργούν από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο.

Θερμοκρασία: 30o C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Δερματικές παθήσεις, κυκλοφοριακό, παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, άσθμα, φύσημα των πνευμόνων, ερεθισμός του λάρυγγα για καπνιστές και μη, για παθήσεις του συστήματος χώνευσης καθώς επίσης και για παθήσεις του συκωτιού, χολής, νεφρών.

ΠΗΓΕΣ ΛΕΣΒΟΥ

Το νησί της Λέσβου περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό θερμοπηγών διαφορετικής χημικής σύστασης, με αποτέλεσμα να κατατάσσονται και σε διαφορετική κατηγορία.

Οι πηγές της Λέσβου, γνωστές από την αρχαιότητα, είναι οι εξής: Θερμή, Κουρτζή, Γιέρας, Πολυχίτου και Ευθαλούς.

ΠΗΓΗ ΘΕΡΜΗΣ

Η ιαματική πηγή, που ανήκει στις σιδηρούχες αλιπηγές, βρίσκεται σε απόσταση 11χλμ από την Μυτιλήνη. Είναι γνωστή από την αρχαιότητα και ήταν αφιερωμένη στην Θερμία Αρτέμιδα.

Θερμοκρασία: 46,9° C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Διαβήτης, νοσήματα ύπατος και νεφρών, αιματολογικές, γυναικολογικές, δερματικές και κυκλοφορικές παθήσεις.

ΠΗΓΗ ΚΟΥΡΤΖΗ

Η πηγή αναβλύζει στο βόρειο άκρο της Μυτιλήνης και σε απόσταση 500μ. από την παραλία. Πρόκειται κυρίως για την ύπαρξη πέντε και όχι μίας πηγής, που έχουν την ίδια χημική σύσταση. Τα νερά μεταφέρονται με σωλήνες σε κοινή δεξαμενή και μετά διοχετεύονται με φυσική ροή στο υδροθεραπευτήριο κοντά στη θάλασσα.

Θερμοκρασία: 35,5° C. Τα ύδατα θερμαίνονται προτού διοχετευθούν στους λουτήρες.

ΠΗΓΗ ΓΙΕΡΑΣ

Η πηγή Γιέρας βρίσκεται βορειοδυτικά της Μυτιλήνης στο δρόμο Μυτιλήνης-Πολυχνίτου. Τα ύδατα αναβλύζουν σε απόσταση 300μ. από την παραλία. Το νερό με υπόγεια οδό διοχετεύεται σε δύο πλακόστρωτες δεξαμενές κοινών λούσεων.

ΠΗΓΗ ΕΥΘΑΛΟΥΣ

Η ιαματική πηγή βρίσκεται 4χλμ. ανατολικά του Μόλυβου (Μήθυμνα) στις βόρειες ακτές του νησιού. Το νερό της πηγής έχει ραδιενέργεια 14,7 μονάδες Mache και είναι το πιο ραδιενεργό νερό από όλες της πηγές της Λέσβου. Τα λουτρά λειτουργούν από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο.

Θερμοκρασία: 46,5° C

Θεραπευτικές ενδείξεις: Ισχιαλγίες, οσφυαλγίες, ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, γυναικολογικές παθήσεις.

ΠΗΓΗ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ

Η ιαματική πηγή Πολυχνίτου απέχει 1χλμ. από την ομώνυμη κωμόπολη και 45χλμ. από την Μυτιλήνη. Η πηγή του Λισβορίου βρίσκεται 5χλμ. βόρεια του Πολυχνίτου. Τα νερά των πηγών αναβλύζουν σε ύψος 40μ. από την επιφάνεια της θάλασσας και κοντά στις όχθες του μικρού χείμαρρου Αλμυροπόταμο.

Θερμοκρασία: 80-90° C και 69° C αντίστοιχα

Θεραπευτικές ιδιότητες: Γυναικολογικές και δερματικές παθήσεις, ισχιαλγίες, ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες.

ΠΗΓΕΣ ΚΡΗΤΗΣ

- Στην κοινότητα Πλουτή βρίσκεται η πηγή Αλυρονέρου. Η θερμοκρασία της είναι 17,2° C. Σήμερα παραμένει ανεκμετάλλευτη.
- Στην κοινότητα Ξυδά βρίσκεται η πηγή Σπυριδιάνου. Η θερμοκρασία της είναι 15,3° C.
- Στην κοινότητα Πανασού βρίσκεται η πηγή Βρωμολίμνη. Η θερμοκρασία του νερού είναι 14,2° C.

ΠΟΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΣΟΥΡΩΤΗ

Η Σουρωτή βρίσκεται 28χλμ. νοτιοανατολικά της Θεσσαλονίκης στην κοινότητα Βασιλικών. Παρέχει πόσιμο μεταλλικό νερό το οποίο κυκλοφορεί στο εμπόριο με τη μορφή εμφιαλωμένου.

ΠΗΓΗ ΞΙΝΟ ΝΕΡΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Το Ξινό Νερό βρίσκεται 36χλμ. νοτιοανατολικά της Φλώρινας, σε μία παράκαμψη 2χλμ. του δρόμου που συνδέει τη Φλώρινα με την Πτολεμαίδα. Η πηγή είναι αλκαλική υδρανθρακική οξυπηγή. Η θερμοκρασία νερού είναι 14°C και η ραδιενέργεια 0,2 Mache.

Η κοινότητα Ξινού Νερού έχει άφθονο ανθρακικό νερό στο υπέδαφος. Επίσης δυτικά της κοινότητας, αναβλύζει η θερμή πηγή Λιμνοχωρίου με θερμοκρασία νερού 32° C.

ΣΑΡΙΖΑ

Η πηγή της Σάριζας, η οποία χρονολογείται από πολλών αιώνων, βρίσκεται στον ομώνυμο συνοικισμό στο νησί της Άνδρου στην κοινότητα Αποικιών. Τα Αποίκια απέχουν από το λιμάνι της Άνδρου 6,5χλμ. περίπου και βρίσκονται σε υψόμετρο 300μ. στο όρος Πετάλου(υψ.1000μ.). Στο μέσο του χωριού ρέει μεταλλικό νερό από στόμιο βρύσης, σχήματος κεφαλιού πάνθηρα. Από το 1929 έγινε εγκατάσταση εμφιάλωσης του μεταλλικού νερού, το οποίο κυκλοφορεί στο εμπόριο σαν επιτραπέζιο νερό.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ – ΓΕΝΙΚΑ .

Τα μεταλλικά ύδατα αποτελούνται από διαλύματα χημικών ουσιών που παραλαμβάνονται από τα διάφορα πετρώματα του υπεδάφους κατά την υπόγεια διαδρομή τους , μέχρις ότου φθάσουν στον τόπο αναβλύσεώς τους .

Κατά την ηφαιστειογενή θεωρία του γεωλόγου Elie de Beaumont και του χημικού Armand Gautier , τα μεταλλικά ύδατα προέρχονται από τα έγκατα της γης όπως η λάβα και οι ηφαιστειακοί ατμοί , και αυτό αποδεικνύεται από την παρουσία σε αυτά , στοιχείων της κεντρικής ζώνης της γης , στοιχείων που δεν εμφανίζονται στα ανώτερα στρώματα του υπεδάφους . Τα ύδατα της ενδογενούς αυτής προέλευσης προέρχονται από την απόσταξη των ευρισκομένων στα έγκατα της γης πρωτόγονων πετρωμάτων υπό την επίδραση υψηλής θερμοκρασίας .

Άλλη κατηγορία πηγών είναι εκείνη των ψυχρών μεταλλικών πηγών μετεωρικής προέλευσης, και των θερμών μεταλλικών πηγών εξωγενούς προέλευσης . Οι πηγές της πρώτης κατηγορίας , σχηματίζονται με τον εμπλουτισμό των υπογείως ρεόντων υδάτων με άλατα , που προέρχονται από την εξάτμιση παλαιών θαλασσών και παραμένουν στα στρώματα του υπεδάφους από τα οποία διέρχονται τα υπόγεια αυτά ύδατα .

Οι μεταλλικές πηγές εξωγενούς προέλευσης προέρχονται από τα ύδατα βροχών και της τήξεως των χιονιών , τα οποία αργότερα διεισδύουν στα βαθύτερα στρώματα της γης και ανέρχονται έπειτα από μεγάλη διαδρομή στην επιφάνεια του εδάφους . Κατά την υπόγεια διαδρομή τους τα ύδατα αυτά θερμαίνονται και εμπλουτίζονται με διάφορα συστατικά , όπως άλατα , αέρια , ραδιενέργεια κ.λ.π.. Η θερμοκρασία και η χημική σύσταση των υδάτων αυτών ποικίλει αναλόγως του βάθους από το οποίο προέρχονται και της φύσεως των πετρωμάτων από τα οποία διέρχονται .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Τα μεταλλικά ύδατα χαρακτηρίζονται πλήρως από την γεωλογική προέλευση, τις φυσικές ιδιότητες και την χημική σύστασή τους, αλλά και πάλι από τα στοιχεία αυτά και μόνο δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί επακριβώς η θεραπευτική αξία τους. Αυτή καθορίζεται κατόπιν μακράς ιατρικής παρατηρήσεως καθώς και εργαστηριακών και πειραματικών ερευνών.

Κατά την χρησιμοποίηση των μεταλλικών υδάτων για θεραπευτικούς σκοπούς δρουν διάφοροι παράγοντες, θερμικοί (θερμοκρασία του ύδατος), χημικοί (μεταλλικά στοιχεία) και μηχανικοί (η πίεση του ύδατος στα λουτρά). Εκτός από αυτούς έχουμε και τις ηλεκτρικές ιδιότητες των μεταλλικών στοιχείων του ύδατος (ηλεκτρολύτες), την ραδιενέργεια, η συνδυασμένη δράση των οποίων προσδίδει στο μεταλλικό ύδωρ την ιαματική του δύναμη. Παράλληλα με την ύπαρξη των ως άνω παραγόντων, στις ιαματικές πηγές επεμβαίνουν και πολλοί άλλοι παράγοντες, όπως ο τρόπος της θεραπείας, οι επιπρόσθετοι φυσιοθεραπευτικοί μέθοδοι, οι κλιματολογικές συνθήκες, το είδος της διαίτας, η ανάπαυση κ.α.. Έτσι οι τρόποι εφαρμογής και οι θεραπευτικές ενδείξεις μιας πηγής απορρέουν από την μακρά κλινική πείρα και λιγότερο από τις φυσικοχημικές ιδιότητες αυτής.

Η δράση των μεταλλικών υδάτων στον οργανισμό διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο χρησιμοποίησής τους. Κυριότεροι τρόποι είναι: α) μέσω λουτρών β) μέσω πόσεως του μεταλλικού ύδατος γ) μέσω εισπνοής των αναδυόμενων από τις πηγές αερίων δ) μέσω πλύσεων συγκεκριμένων σημείων του σώματος ε) μέσω υδρομαλάξεων και υδροκινησιοθεραπείας στ) μέσω πηλοθεραπείας. Εκτός από τα παραπάνω τα μεταλλικά ύδατα χρησιμοποιούνται σε καταιονήσεις, υποκλυσμούς και υποδόριες ενέσεις αερίων.

ΤΡΟΠΟΙ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΜΕΝΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

Ι. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Α. ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ

Βασίζεται στην πόση ιαματικού νερού και συνήθως διαρκεί 3-4 εβδομάδες.

Ενδείκνυται για :

- Παθήσεις της θρέψεως και των ουροφόρων οδών (διαβήτης καλοήθης ηπατογενής).
- Παθήσεις ύπατος και χοληφόρων οδών (χρόνια χολοκυστίτιδα , μικρά ηπατική ανεπάρκεια).
- Παθήσεις πεπτικού συστήματος (χρόνιες κολίτιδες ,χρόνια δυσκοιλιότητα)

Β. ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Είναι η εισπνοή σταγονιδίων ιαματικού νερού, με την βοήθεια ειδικών συσκευών. Η θεραπεία αυτή αξιοποιεί τις ευεργετικές ιδιότητες των αερίων που απελευθερώνονται με την μορφή υδρατμών από τα ιαματικά νερά.

Κατάλληλη για :

- Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος (ασθματικές καταστάσεις , χρόνιες βρογχίτιδες , χρόνιο πνευμονικό εμφύσημα , χρόνια ρινίτιδα , φαρυγγίτιδα)

Γ. ΠΛΥΣΕΙΣ

Είναι η χρήση του ιαματικού νερού για ρινικές , στοματικές και γυναικολογικές πλύσεις.

2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

A. ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ .

Είναι η ολική ή μερική βύθιση του σώματος σε μια μπανιέρα (ατομικός λουτήρας) ή πισίνα με μεταλλικό νερό. Διαρκεί περίπου είκοσι λεπτά. Ένας κύκλος θεραπείας περιλαμβάνει ένα λουτρό την ημέρα για ένα διάστημα που κυμαίνεται από 10 έως 20 ημέρες. Ενδείκνυται για :

- Παθήσεις ρευματικές , οστών και αρθρώσεων , ουρική αρθρίτιδα κ.α..
- Παθήσεις κυκλοφορικού συστήματος (αρτηριακές υπερτάσεις , ανεπάρκεια στεφανιαίων αρτηριών , φλεβίτιδες , κίρσοι) .
- Παθήσεις δερματικές (έκζεμα , δερματίτιδες κ.λ.π.) .
- Παθήσεις γυναικολογικές (χρόνιες μεταφλεγμονώδεις καταστάσεις των σαλπγγων και της μήτρας , λευκόρροια , ανεπάρκεια ωοθηκών) .
- Παθήσεις περιφερικών νεύρων (νευρίτιδες , ριζίτιδες , νευραλγίες) .
- Σύνδρομα από διαταραχές του νευροφυτικού συστήματος .

B. ΥΔΡΟΜΑΛΑΞΕΙΣ

Βασίζονται στην εκτόξευση θερμού νερού (34-37° C) με πίεση πάνω στο σώμα, που βρίσκεται βυθισμένο στο νερό. Κατά τη διάρκεια της θεραπείας ο λουόμενος μπορεί να είναι σε καθιστή , ύπτια ή πρηνή θέση, γιατί η μάλαξη γίνεται κάθε φορά σε διαφορετικό σημείο του σώματος . Διαρκεί 20 λεπτά .

Γ. ΥΔΡΟΚΙΝΗΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Είναι ο συνδυασμός της λουτροθεραπείας και της κινησιοθεραπείας , μία χρήσιμη συμπληρωματική μέθοδος για τις παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος. Διαρκεί από 5-10 λεπτά .

Δ. ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Βασίζεται στη χρήση θεραπευτικού πηλού , που εφαρμόζεται είτε τοπικά με επιθέματα είτε με βύθιση του σώματος σε μείγμα ιαματικού νερού και πηλού . Συνήθως , η θερμοκρασία των επιθεμάτων είναι 42-44° C. Ο πηλός αυξάνει τη θερμοκρασία του δέρματος , προκαλεί μεταβολές στην κυκλοφορία του αίματος και αύξηση της εφίδρωσης (ο οργανισμός χάνει περίπου ένα λίτρο υγρών μέσα σε 1-2 ώρες). Ενδείκνυται για :

- Παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος (ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες)
- Ρευματικές παθήσεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΜΕΛΕΤΗ ΔΡ. ΑΘ. ΣΑΡΑΚΙΩΤΗ

Σημαντική για όλα τα ανωτέρω, είναι η μελέτη του **DR.Αθανάσιου Σαρακιώτη**, Ιατρού –Ρευματολόγου Διδάκτορος Ιατρικής Πανεπιστημίου Μονάχου, μέρος της οποίας παρατίθεται κατωτέρω :

«Οι χημικές αναλύσεις του νερού των πηγών άρχισαν να γίνονται στην ελεύθερη Ελλάδα από την εποχή του Καποδίστρια και του Όθωνα (1830 – 1833).

Η αρχή στην οργάνωση των λουτροπόλεων έγινε στις αρχές του αιώνα μας. Το 1918 έγινε για πρώτη φορά ιδιαίτερη υπηρεσία ιαματικών πηγών στο τότε Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Το 1936 οι ιαματικές πηγές της χώρας μας μπήκαν στην αρμοδιότητα του τότε Υφυπουργείου Τύπου και Τουρισμού .

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ

• 1.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ;

Τα νερά των φυσικών ή ιαματικών πηγών είναι νερά, που πηγάζουν μέσα από πετρώματα και βράχους που βγαίνουν από τα έγκατα της γης . Είναι μεταλλικά νερά , που περιέχουν διαλυμένα μεταλλικά συστατικά - όπως νάτριο , κάλιο, ασβέστιο , μαγνήσιο, ράδιο, σίδηρο, ιώδιο , φωσφόρο και θείο - ή αέρια- όπως διοξείδιο του άνθρακα , υδρόθειο , άζωτο, οξυγόνο και υδρογόνο .

Τα νερά αυτά έχουν διάφορο βαθμό οξύτητας και είναι ή όξινα ή αλκαλικά ή και ουδέτερα . Έτσι συχνά ακούμε ότι μία πηγή είναι θειούχος αλκαλική ή χλωρονατριούχος ή οξυπηγή ή ραδιούχος .

Αυτό σημαίνει ότι στην πηγή αυτή υπερισχύει ένα συστατικό περισσότερο από τ' άλλα . Η θερμοκρασία των φυσικών πηγών είναι διάφορη επίσης και φτάνει μέχρι και τους 60ος και ακόμα περισσότερο.

• 1.2 ΠΟΣΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΧΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ;

Η Ελλάδα είναι μία από τις πλουσιότερες χώρες σε φυσικές πηγές. Πηγαία νερά αναβλύζουν στη χώρα μας από 752 διαφορετικά γεωγραφικά σημεία. Οι περισσότερες πηγές βρίσκονται στα νησιά και είναι 229 . Ακολουθεί η Στερεά Ελλάδα με 156 πηγές , η Μακεδονία με 115 , η Πελοπόννησος με 114 , η Θεσσαλία με 57, η Ήπειρος με 56 και η Θράκη με 25.

• 1.3 ΣΕ ΠΟΣΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΑΥΤΕΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ;

Από τις πηγές αυτές λειτουργούν σαν λουτροπόλεις 80, ο επίσημα καταχωρημένος αριθμός τους όμως είναι 65. Απ' αυτές τουριστικής σημασίας είναι οι 18 και τοπικής σημασίας οι 47.

ΜΟΡΦΕΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

MEDICAL HYDROLOGY- SPA THERAPY

Η θεραπεία των διαφόρων παθήσεων και κυρίως των ρευματικών παθήσεων γίνεται με φάρμακα και φυσικοθεραπεία . Σε μερικές βαριές μορφές χρειάζεται και η χειρουργική ορθοπεδική επέμβαση , η ακόμη συνδυασμός και των τριών βασικών μορφών θεραπείας αναλόγως της περίπτωσης .

Η Υδροθεραπεία όπως προανέφερα αποτελεί μέρος της φυσικοθεραπείας και είναι μία καλά οργανωμένη μορφή θεραπείας .

Η Υδροθεραπεία υπό τη γενικότερη έννοια “SPA THERAPY ” ή “MEDICAL HYDROLOGY ” των Αγγλοσαξόνων περιλαμβάνει τις εξής μορφές :

- Λουτροθεραπεία
- Ποσιθεραπεία
- Εισπνευσιοθεραπεία
- Ιλυοθεραπεία ή Πηλοθεραπεία ή Κοινώς Λασπόλουτρα
- Θαλασσοθεραπεία

Η Λουτροθεραπεία βασίζεται στις παρακάτω κύριες ιδιότητες του Ιαματικού νερού :

1. Στο θερμικό ερέθισμα
2. Στο μηχανικό ερέθισμα
3. Στην επίδραση των φυσικοχημικών συστατικών του Ιαματικού νερού .

Το Θερμικό Ερέθισμα είναι σπουδαίο στην Λουτροθεραπεία και αποτελεί βασική μορφή θερμοθεραπείας . Για να υπάρχει θερμικό ερέθισμα πρέπει η θερμοκρασία του νερού να είναι μεγαλύτερη από 34°C . Ο Θερμικός παράγοντας δρα με πολλούς τρόπους. Τέτοιοι είναι: η διάταση των αγγείων, η υπεραιμία ,η τοπική επίδρωση , η ανάπαυση των μυών , η βελτίωση της τοπικής θρέψης (εναλλαγή – διατροφή) και η αναλγησία .

Σε θερμοκρασίες λοιπόν άνω των 38° – 40ο C ζεσταίνονται οι μύες, η αντίστασή τους ελαττώνεται και ακολουθεί χαλάρωση, με αποτέλεσμα

ανακούφιση από τον πόνο και διευκόλυνση των κινήσεων . Σε υψηλότερες θερμοκρασίες γίνεται απορρόφηση του υγρού των αρθρώσεων και διείσδυση μεταλλικών και ραδιενεργών στοιχείων.

Όσον αφορά το **Μηχανικό Παράγοντα** , η δράση του στηρίζεται στους νόμους του Αρχιμήδη που αναφέρονται στην άνοση και στην υδροστατική πίεση . Στο νερό το ανθρώπινο σώμα γίνεται ελαφρύτερο, οι κινήσεις ευκολότερες, επέρχεται μυοχαλάρωση, απορρόφηση οιδημάτων και εξιδρωμάτων και ευνοϊκή επίδραση στον ψυχισμό .

ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ

Αυτοί βασίζονται στους παράγοντες δράσης του ιαματικού νερού. Έτσι:

1. Με τις εισπνοές γίνεται διείσδυση του ραδονίου στον οργανισμό

2. Στην **ποσιθεραπεία** με υπότονα (ολιγομεταλλικά) και ισότονα νερά εμφανίζεται δράση διουρητική, χολαγωγική και γενικά στο μεταβολισμό. Η ποσιθεραπεία ενδιαφέρει πολλές παθήσεις και από τις ρευματικές, όπως την ουρική αρθρίτιδα και ενδεχομένως την εκφυλιστική αρθροπάθεια. Χρησιμοποιούνται τα νερά Λουτρακίου Καϊάφα, Πλατυστόμου, Νιγρίτας, Σάριζας, Σουρωτής, Ξυνού Νερού κ.α.

3. **Εξωτερικές τεχνικές** . Αυτές βρίσκουν μεγάλη εφαρμογή στις Ρευματικές παθήσεις . Αναφέρονται :

- Το λουτρό. Είναι καθολικό, ημίλουτρο, τοπικό, σε θερμοκρασίες 34-36°c . Εκτελείται σε ατομικό λουτήρα ,συνήθη ή ευρύχωρο, αλλά και σε πισίνα . Μπορεί να συνδυάζεται με καταιονήσεις ή υδρομαλάξεις, που επιφέρουν τόνωση των μυών.
- Το ατμόλουτρο που μπορεί να είναι τοπικό ή καθολικό,
- Το λασπόλουτρο που είναι επίσης καθολικό ή συνηθέστερα τοπικό (κατάπλασμα) στην περιοχή που πάσχει (ΣΣ,αρθρώσεις). Η δράση της λάσπης αποδίδεται κυρίως στις υψηλές θερμοκρασίες 40-46°c και πλέον. Είναι γνωστοί οι επαγωγείς της θερμότητας , ότι τα στερεά σώματα κρατούν επί μακρό χρόνο τη θερμότητα και ότι τότε το ανθρώπινο σώμα την ανέχεται ευκολότερα . Γι' αυτό η λάσπη χρησιμοποιείται για δράση σε όργανα κατά βάθος (ΣΣ, ισχίο κτλ.). Αλλά η ιαματική λάσπη δεν αποτελεί ένα απλό μείγμα στερεού υποστρώματος και ιαματικού νερού. Το χώμα επιλέγεται από εδάφη ηφαιστιογενή, από προσχώσεις και έλη. Καλλιεργείται με το ιαματικό

νερό για πολλούς μήνες ή χρόνια και υφίσταται ζυμωτικές επεξεργασίες . Έτσι αποκτά φυσικοχημικές ιδιότητες με παρουσία ζώντων οργανισμών που διευκολύνουν την απορρόφηση του θείου και του ραδονίου, των φλεγμονωδών στοιχείων και την ελάττωση του πόνου.

- Αξιόλογος τρόπος εφαρμογής του Ιαματικού νερού είναι η χρησιμοποίηση του σε πισίνες, που είναι η σήμερα από όλους αποδεκτή **υδροκινησιοθεραπεία**. Αυτή βρήκε μεγάλη εφαρμογή τις τελευταίες δεκαετίες και δεν νοείται σήμερα Υδροθεραπευτήριο ή και οργανωμένο φυσικοθεραπευτήριο χωρίς εφαρμογή υδροκινησιοθεραπείας . Με τη μέθοδο αυτή γίνεται εκμετάλλευση και των τριών παραγόντων του ιαματικού νερού—χημικού, θερμικού και μηχανικού - . Η υδροκινησιοθεραπεία εκτιμάται ιδιαίτερα για την πρόληψη μονίμων βλαβών (όπως είναι οι παθολογοανατομικές αλλοιώσεις, οι ατροφίες, οι παραμορφώσεις, οι αγκυλώσεις) αλλά και για την αποκατάσταση κατά το δυνατόν, αυτών.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Απ' όσα ακούσαμε μέχρι τώρα φαίνεται να μην είναι τόσο απλή υπόθεση η εφαρμογή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας . Βέβαια δεν είναι απλό πράγμα. Υπάρχουν γενικοί κανόνες που ακολουθεί η Ιαματική Λουτροθεραπεία .

1. **Πριν την έναρξη της θεραπείας** θα μελετηθεί η συνύπαρξη άλλων παθήσεων που αποκλείουν ή περιορίζουν την Ιαματική Λουτροθεραπεία όσον αφορά τη διάρκεια, τη θερμοκρασία, τους τρόπους εφαρμογής κτλ.
2. **Θα μελετηθεί η Ρευματική Νόσος** και ανάλογα θα καθοριστούν η διάρκεια, η θερμοκρασία, το είδος της θεραπείας, (δηλ λουτρό, καταιονισμοί, υδρομαλάξεις, ατμόλουτρα, λασπόλουτρα, υδροκινησιοθεραπεία,) καθώς και η περιοχή εφαρμογής τους, (πχ. αυχένιας, μέση, ώμος, χέρια, ισχίο, γόνατο κτλ.).
3. **Εξετάζεται αν ο άρρωστος** ακολουθεί κάποια θεραπεία που συνήθως δεν πρέπει να διακόπτεται .
4. **Γίνεται επανεξέταση** στη μέση της θεραπείας που διαρκεί τρεις εβδομάδες και στο τέλος. Ο άρρωστος εφοδιάζεται με επιστολή του γιατρού των λουτρών με τις παρατηρήσεις του για τον θεράποντα γιατρό .
5. Οι διάφορες θεραπείες γίνονται συνήθως **το πρωί και διαρκούν λίγα λεπτά μέχρι και μία ώρα** ανάλογα με το είδος.

Το ευεργετικό αποτέλεσμα έρχεται συνήθως σε λίγες εβδομάδες από τη λήξη της Ιαματικής Λουτροθεραπείας αλλά συχνά στη διάρκεια της. Από μερικούς συνίσταται η τμηματική Ιαματική Λουτροθεραπεία στην αρχή και στο τέλος της Λουτρικής περιόδου.

Μπορεί να χρειαστεί καμιά φορά συμπληρωματική φυσικοθεραπεία πχ. μηχανοθεραπεία ή εργαστηριακή διερεύνηση του αρρώστου . Υπόψη πρέπει να έχει ο ασχολούμενος με το αντικείμενο, την ενδεχόμενη **λουτρική αντίδραση**. Αυτή μπορεί να παρουσιαστεί τις πρώτες 5 ως 10 μέρες της Ιαματικής Λουτροθεραπείας και συνίσταται σε μια ολιγοήμερη και παροδική κλινική επιδείνωση της γενικής κατάστασης του αρρώστου, ενδεχομένως με πυρετό, ανορεξία, πονοκεφάλους και αϋπνία. Η λουτρική αντίδραση μπορεί να είναι και τοπική με επιδείνωση των τοπικών συμπτωμάτων και δεν έχει σχέση με την τελική έκβαση της θεραπείας . Ειδικά στις περιπτώσεις ουρικής αρθρίτιδας μπορεί να προκληθεί μία νέα κρίση παρά την λήψη κολχικίνης. Για τα φαινόμενα αυτά πρέπει να ενημερώνεται ο ασθενής που πρόκειται να υποβληθεί σε Ιαματική Λουτροθεραπεία .

• ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

A. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Η **Ιαματική Λουτροθεραπεία** εφαρμόζεται σε ένα μεγάλο αριθμό ασθενειών από τα περισσότερα συστήματα (αναπνευστικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, νευρικό, μυοσκελετικό, νεφρούς ,δέρμα κλπ.)

- I. **Ρευματικές παθήσεις** (όσον αφορά αυτές τις παθήσεις θα αναφερθώ παρακάτω εκτενέστερα λόγω του ότι η εφαρμογή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας σε παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος είναι κατά πολύ συχνότερη απ' ότι σε παθήσεις άλλων συστημάτων).
- II. Παθήσεις **κυκλοφορικού συστήματος** (αρτηριακή υπέρταση, ανεπάρκεια στεφανιαίων αρτηριών ενδαρτηρίτιδες κάτω άκρων, χρόνιες φλεβίτιδες κιρσοί).
- III. Παθήσεις **δερματικές** (έκζεμα, δερματίτιδες κλπ.)
- IV. Παθήσεις **γυναικολογικές** (χρόνιες μεταφλεγμονώδεις καταστάσεις των σαλπίγγων και της μήτρας, λευκόρροια , ανεπάρκεια των ωοθηκών).
- V. Παθήσεις **περιφερικών νεύρων** (νευρίτιδες, ριζίτιδες, νευραλγίες).
- VI. Σύνδρομα από διαταραχές του νευροφυτικού συστήματος.

B. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- I. Παθήσεις της **θρέψης και των ουροφόρων οδών** (ουρική διάθεσης ή αρθριτισμός, ψαμμίαση ουρική – οξαλική, λιθίαση των ουροφόρων οδών, παχυσαρκία, απλές λευκωματουρίες, χρόνιες κυστίτιδες).
- II. Παθήσεις του **ήπατος και χοληφόρων οδών** (χρόνια χολοκυστίτις, λιθίαση της χοληδόχου κύστης ή των πόρων, μικρή ηπατική ανεπάρκεια).
- III. Παθήσεις **πεπτικού συστήματος** (διάφορα δυσπεπτικά προβλήματα, κολίτιδες, χρόνια δυσκοιλιότητα).

Γ. ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος (ασθματικές καταστάσεις, χρόνιες βρογχίτιδες, χρόνια πνευμονικό εμφύσημα, χρόνια Ρινίτις, Φαρυγγίτις, Λαρυγγίτις).

ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Σχετικές οι απόλυτες αντενδείξεις της Ιατρικής Υδροθεραπείας είναι :

ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

1. Παθήσεις της καρδιάς, όταν δεν αντισταθμίζονται καλά και παρουσιάζουν φαινόμενα στάσης και οιδήματα των κάτω άκρων – προχωρημένη αρτηριοσκλήρωση ιδίως των εγκεφαλικών αγγείων . Πρόσφατες εγκεφαλικές αιμορραγίες, θρομβώσεις των αγγείων πριν την έλευση 6 τουλάχιστον μηνών από την προσβολή.
2. Ανεπάρκεια στεφανιαίων (στηθάγχη, έμφραγμα) με συχνές κρίσεις ή σοβαρές βλάβες του μυοκαρδίου.
3. Αιμορραγίες διαφόρων οργάνων- βαριές μορφές διαβήτη με έκδηλη εξασθένηση του οργανισμού. Ενεργός φυματίωση. Κακοήθεις νεοπλασίες –βαριές νευρικές και ψυχικές παθήσεις - εγκυμοσύνη μετά τον έκτο μήνα.
4. Η Λουτροθεραπεία διακόπτεται επίσης :

- Όταν παρουσιαστεί κατά την διάρκεια των λουτρών παρόξυνση της χρόνιας πάθησης

- Κατά τις μέρες της εμμήνου ρύσης και

- Όταν αυτή δεν γίνεται καλώς ανεχτή από τον λουόμενο

Β. ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

1. Λιθιάσεις των νεφρών ή της κύστης με συχνές κρίσεις ή αιματοουρία ή με σγκώδεις λίθους, νεφρίτιδες, πυελίτιδες ή κυστίτιδες σε οξεία φάση .
2. Χολολιθιάσεις με συχνούς κολικούς ή μεγάλους λίθους, χολοκυστίτις στην οξεία φάση, πρόσφατο έλκος του στομάχου ή του δωδεκαδακτύλου.

Γ. ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος σε οξεία φάση .

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ: Καμένα Βούρλα, Υπάτη, Αιδηψός, Βουλιαγμένη, Θερμή Λέσβου, Κύθνος, Λαγκαδάς, Μέθανα, Ν. Απολλωνία, Ικαρία,...
2. ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ: Πλατύστομο, Λουτράκι, Καϊάφα, Νιγρίτα,...
3. ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ: Καλλιθέα Ρόδου.
4. ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ: Θερμοπύλες, Σμόκοβο, Κυλλήνη.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΑΘΗΣΕΙΣ - ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ρευματικές Καμένα Βούρλα, Αιδηψός, Θερμοπύλες, Θερμή Λέσβου, Ικαρία, Κύθνος, Λαγκαδάς, Ν.Απολλωνία.

Αναπνευστικού συστήματος Θερμοπύλες, Σμόκοβο, Κυλλήνη.

Γυναικολογικές Θερμοπύλες, Μέθανα, Λαγκαδάς, Ν. Απολλωνία, Υπάτη,...

Δέρματος Αριδαία, Υπάτη, Καϊάφα, Θερμοπύλες, ...

Ήπατος και χοληδόχου Πλατύστομο, Λουτράκι, Καϊάφα, Καλλιθέα Ρόδου,...

Θρέψης Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

Κυκλοφορικού Συστήματος Υπάτη, Λαγκαδάς,...

Νεφρών και Ουροφόρων Οδών Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

Περιφερικών Νεύρων Καμένα Βούρλα, Θερμοπόλες, Κύθνος, Μέθανα, Αιδηψός,...

Στομάχου και εντέρων Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΟΣΑ ΑΝΑΦΕΡΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΠΡΟΒΑΛΛΕΙ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΑΝ Ο ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΡΕΙ ΤΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΙΣ ΛΟΥΤΡΟΠΗΓΕΣ ΜΑΣ Η ΑΥΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΘΟΥΝ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ;

Η απάντηση είναι σαφής. Οι Ελληνικές λουτροπόλεις δεν έχουν σωστή επιστημονική εκμετάλλευση. Πρέπει να γίνουν δύο πράγματα :

1. **Επιστημονικός τομέας** περιλαμβάνει: α) **Τεχνικά έργα**. Τα υδροθεραπευτήρια και άλλα βοηθητικά έργα πρέπει να προσαρμόζονται στους τρόπους χρησιμοποίησης του μεταλλικού νερού, δηλ. δεν αρκούν μόνο οι συνηθισμένοι λουτήρες, αλλά εξοπλισμοί για ατμόλουτρα, λασπόλουτρα, καταιονήσεις, πισίνες κατάλληλα κατασκευασμένες, εσωτερικές και υπαίθριες, χώροι καλλιέργειας της λάσπης, εγκαταστάσεις για εισπνευσοθεραπεία και ποσιθεραπεία. β) **Το ιατρικό έργο** να αναλαμβάνεται από γιατρούς που να γνωρίζουν τις δυνατότητες της Ιαματικής Λουτροθεραπείας. Εφαρμογές των τεχνικών μεθόδων θα είναι ειδικοί, από κατάλληλες σχολές **λουτρονόμοι**. Το ιατρικό έργο συμπληρώνεται με τη δημιουργία κέντρων φυσικοθεραπείας, εργασιοθεραπείας και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού του αρρώστου.

2. Ένας δεύτερος τομέας στην οργάνωση των λουτροπόλεων είναι ο **τουριστικός**. Εδώ το πεδίο δράσης είναι μεγάλο. Ειδικά στη χώρα μας οι δυνατότητες τουριστικής αξιοποίησης είναι τεράστιες, αφού οι πιο πολλές λουτροπηγές βρίσκονται κοντά στη θάλασσα και το κλίμα είναι ήπιο, ώστε η λειτουργία των υδροθεραπευτηρίων να μπορεί να διαρκεί όλο το χρόνο. Ίσως είναι σκόπιμο να αναλάβει την ευθύνη η τοπική αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με τις τουριστικές και πολιτιστικές υπηρεσίες της χώρας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρά την εφαρμογή νέων – ισχυρών φαρμακευτικών ουσιών και τις προόδους της χειρουργικής, η Ιαματική Λουτροθεραπεία διατηρεί την αξία της.

Για να αποβεί όμως επωφελής η Ιαματική Λουτροθεραπεία επιβάλλεται ν' αξιοποιηθούν οι παράγοντες δράσης του μεταλλικού νερού, που είναι το χημικό, το μηχανικό, και το θερμικό στοιχείο.

Έτσι ανάλογα με την πάθηση και την φάση της εξέλιξής της, θα επιλεγεί από εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό το ιαματικό νερό και οι τρόποι εφαρμογής της Ιαματικής Λουτροθεραπείας: εισπνευσιοθεραπεία, ποσιθεραπεία, εξωτερικές τεχνικές (λουτρά, υδροκινησιοθεραπεία σε πισίνες, ατμόλουτρα, λασπόλουτρα κλπ.).

Η Ιαματική Λουτροθεραπεία εφαρμόζεται σ' ένα μεγάλο αριθμό ασθενειών από τα περισσότερα συστήματα (αναπνευστικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, νευρικό, νεφρούς, δέρμα και κυρίως από το μυοσκελετικό!).

Ανάλογη πρέπει να είναι και η ανταπόκριση που θα βρίσκει ο λουόμενος στο γιατρό, τις υπηρεσίες του υδροθεραπευτηρίου και τις λουτροπόλεις. Ανέσεις, διευκολύνσεις, ψυχαγωγία, πολιτιστικές εκδηλώσεις συμπληρώνουν μια ευχάριστη παρεμβολή στη ζωή του αρρώστου. Θα απαιτηθεί για το σκοπό αυτό πληρέστερη αξιοποίηση των λουτροπηγών και καλύτερη οργάνωση των λουτροπόλεων, έργο που πρέπει να φιλοδοξούν να επιτελέσουν για το άμεσο συμφέρον τους, η Τοπική αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία.»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΘΕΡΜΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ .

Η ύπαρξη θερμαλικών πηγών σε διάφορες περιοχές έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί σημαντικό , ίσως το σημαντικότερο παράγοντα ανάπτυξης έως και αναγνώρισης των περιοχών αυτών . Σχεδόν όλες οι σημερινές γνωστές λουτροπόλεις έλαβαν την δημοσιότητα και την ευρεία γνωστοποίησή τους εξαιτίας της ύπαρξης των ιαματικών πηγών τους .

Είναι παγκοσμίως γνωστό ότι η αποτελεσματικότητα των ιαματικών υδάτων στην θεραπευτική είναι καίρια και δεδομένη . Λόγω αυτής της μεγάλης ανακάλυψης , η συμμετοχή των ανθρώπων που ασθενούν και χρειάζονται άμεση θεραπεία στα προβλήματά τους είναι τεράστια . Γι' αυτό και κάθε λουτρόπολη που σέβεται την πηγή που της ανήκει , καθώς και τα άτομα που την επισκέπτονται , θα πρέπει να προβαίνει σε ενέργειες για την σωστή διασφάλισή τους . Σύμφωνα με τα παραπάνω, η κάθε περιοχή πρέπει να προσπαθεί μέσω των σωστών και κατάλληλων εγκαταστάσεων να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των επισκεπτών της . Οι εγκαταστάσεις αυτές αφορούν κυρίως τα θεραπευτήρια αλλά και γενικότερα τα κτήρια που θα φανούν χρήσιμα στον καθένα που θα κινηθεί στην περιοχή . Με αυτόν τον τρόπο αξιοποιείται κάθε γωνιά της με αποτέλεσμα να ικανοποιούνται και οι επισκέπτες μα και οι ίδιοι οι κάτοικοι της.. Ικανοποίηση που προέρχεται τόσο από την διάδοση και αναγνώριση του ονόματος της προαναφερθείσας περιοχής, όσο και από την οικονομική της ανάπτυξη χάρις στην κυκλοφορία χρήματος και την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας . Γίνεται έτσι αντιληπτό πως οι θετικές συνέπειες για έναν τόπο που έχει την τύχη να διαθέτει και να αξιοποιεί τον θερμαλικό τουρισμό, είναι εκτός από οικονομικές, και κοινωνικές, κυρίως δε όταν έχουμε να κάνουμε με επαρχιακές περιοχές.

Η καταγραφή των κοινωνικών επιπτώσεων του Τουρισμού Υγείας έχει ιδιαίτερη σημασία. Ο Θεραπευτικός Τουρισμός συμβάλλει ιδιαίτερα στο αίτημα "υγεία για όλους". Ο Τουρισμός Αναπήρων, παρέχει την δυνατότητα συμμετοχής των ατόμων αυτών, σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την ανάγκη να μην αποκλείονται από το κοινωνικό σύνολο.

Αυτοί οι τύποι τουρισμού μπορούν να συμβάλουν τα μέγιστα στην αναζωογόνηση επαρχιακών περιοχών που σε άλλη περίπτωση δεν θα διέφεραν σε τίποτα από την ολοένα και πιο μαραζώνουσα ελληνική περιφέρεια.

Η Ελλάδα είναι γνωστή για τον αρχαίο πολιτισμό της, τον ήλιο και την θάλασσα, λίγοι όμως γνωρίζουν την αξία του φυσικού της πλούτου. Η τουριστική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της Χώρας μας, με την ευρεία εξάπλωση τους θα μπορούσαν να ενδυναμώσουν τον ρόλο των άλλων τουριστικών πόλων έλξεων. Η Χώρα μας με τον πλούτο των ιαματικών πηγών της, 750 από τις οποίες είναι αξιοποιήσιμες μπορεί κάλλιστα να προσπαθήσει

να αναπτύξει τον υψηλού επιπέδου Ιαματικό Τουρισμό με αξιώσεις συναγωνισμού με τον αντίστοιχο της Κεντρ. Ευρώπης. Η γεωγραφική κατανομή του ιαματικού δυναμικού της Χώρας, όσο και τα συγκριτικά στοιχεία κίνησης και ιαματικής εξειδίκευσης των πηγών επιτρέπουν την χωροταξική, αναπτυξιακή και λειτουργική ένταξη των ιαματικών πηγών κάθε περιοχής τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας όσο και σε επίπεδο Χώρας, προδιαγράφοντας κατευθύνσεις, μεγέθη και υποδομές για την ανάπτυξη τους. Οι ταχείες εξελίξεις και η ανάγκη μίας ευρύτερης ανάπτυξης, οδηγούν στην ανάγκη Σχεδιασμού, για μεθοδική και οικονομικοτεχνική εκμετάλλευση τους, ώστε να προκαλέσει το διεθνές ενδιαφέρον και συγχρόνως δυναμικούς επενδυτές και επιχειρηματίες. Οι Λουτροπόλεις μέχρι πρόσφατα ήταν χώροι συγκέντρωσης ατόμων, που πλησίαζαν ή βρίσκονταν στην τρίτη ηλικία, με σκοπό την αντιμετώπιση κάποιου προβλήματος υγείας σε συνδυασμό με την αλλαγή περιβάλλοντος και την ανάνηψη. Σήμερα πολλές Λουτροπόλεις έχουν προσαρμοσθεί στις μοντέρνες ιατρικές απαιτήσεις. Ιδρύουν Κέντρα Υγείας και Αναψυχής και προσφέρουν σύγχρονες θεραπείες για την υπερένταση και τις άλλες μοντέρνες ασθένειες.

Ο θερμαλικός τουρισμός συμβάλει λοιπόν σημαντικά στην περιφερειακή ανάπτυξη κάθε τόπου. Άξιο αναφοράς είναι, στο σημείο αυτό, ένα μέρος από την ομιλία του κ. Θ. Κοκάλα, προϊσταμένου τμήματος ιαματικών πηγών Ε.Ο.Τ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΟΜΙΛΙΑ Κ. Θ. ΚΟΚΑΛΑ

«Ο Θεραπευτικός Τουρισμός είναι μία επιλεκτική μορφή Τουρισμού με σημαντικά οικονομικά πλεονεκτήματα. Είναι η μορφή Τουρισμού που υφίσταται τις λιγότερες αρνητικές επιδράσεις από τυχόν δυσμενείς συγκυρίες και μπορεί να δώσει δωδεκάμηνη Τουριστική περίοδο.

Είναι σημαντικό, όπως αναφέρει η παραπάνω Οργάνωση, ότι ο θερμαλισμός δεν είναι ανταγωνιστικός στις θεραπείες με φάρμακα αλλά συμπληρωματικός στην κλινική και χειρουργική, αφού μπορεί να προσφέρει στον ασθενή π.χ. ενός ατυχήματος την ανακούφιση και φροντίδα που χρειάζεται για να επανέλθει στην κανονική ζωή.

Όμως η αναγνώριση της υδροθεραπείας ως ιατρικής θεραπευτικής μεθόδου από τον τομέα της Κοινωνικής Ασφάλισης σε πολλές χώρες, ιδίως τη Ευρώπης, οδήγησε σε μία σχετικά αυξημένη ζήτηση των κέντρων του ιαματικού τουρισμού, συγκριτικά με τα προηγούμενα.

Η σημαντική αυτή αύξηση στη ζήτηση των προϊόντων που προσφέρονται στα κέντρα του τουρισμού υγείας που παρατηρήθηκε τελευταία, αποδίδεται στη στροφή των ατόμων προς τις παραδοσιακές μεθόδους θεραπείας, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και την αυξανόμενη έμφαση που δίδεται από πολλούς στην κατ' επανάληψη επανάκαμψη του οργανισμού που επιτυγχάνεται με την σωματική άσκηση και δοκιμασία και τις ειδικές θεραπείες που ακολουθούνται σε καθαρό και υγιεινό περιβάλλον ενός κέντρου τουρισμού υγείας.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο κλάδος του τουρισμού υγείας να προσελκύσει αρκετές επενδύσεις και σημαντικά κεφάλαια του ιδιωτικού τομέα για την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των κέντρων αυτών, ώστε να προσαρμοστούν στις σύγχρονες απαιτήσεις του τουρισμού υψηλών προδιαγραφών όπως χαρακτηρίζεται ο τομέας αυτός.

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Ελλάδα είναι πλούσια σε ιαματικές πηγές με νερά που έχουν ποικίλη φυσικοχημική σύσταση και ενδείκνυνται για εφαρμογή στη σύγχρονη φυσική υδροθεραπεία. Σε όλες τις ιαματικές πηγές που λειτουργούν στην Ελλάδα συναντάται μόνο η μορφή της θεραπείας και όχι η προσφορά υπηρεσιών που έχουν σχέση με την αναζωογόνηση του οργανισμού. Δηλ. Τα κέντρα που λειτουργούν στην Ελλάδα είναι κέντρα ιαματικού τουρισμού και όχι κέντρα τουρισμού υγείας.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Στην Ελλάδα οι θεραπευτικές ιδιότητες ορισμένων πηγών ήταν γνωστές από την αρχαιότητα και μάλιστα συνδεδεμένες με την ιστορία του τόπου όπου βρίσκονται (όπως της Αιδηψού, των Θερμοπυλών, Ικαρίας, Τραιανούπολης κλπ.) η αξιοποίηση και η βαθμιαία οργάνωση των ιαματικών πηγών της χώρας άρχισε από τις αρχές του παρόντα αιώνα. Οι πρώτες πηγές που αναπτύχθηκαν ήταν της Υπάτης, της Αιδηψού, της Κύθνου, Κυλλήνης, Λουτρακίου Καϊάφα και ακολούθησαν οι υπόλοιπες πηγές, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν πηγές Τουριστικής Σημασίας. Οι περιοχές πολλών από τις πηγές αυτές λόγω κυρίως της γειτνίασης τους με την θάλασσα εξελίχθηκαν σε μεγάλες λουτροπόλεις, οι οποίες δέχονται επιπλέον των λουομένων στις ιαματικές πηγές και μεγάλο αριθμό παραθεριστών.

Η ζήτηση για τον ιαματικό τουρισμό στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, ιδίως στις μεγάλες λουτροπόλεις. Το μεγαλύτερο ποσοστό των λουομένων προσέρχεται κατά πρώτον το μήνα Σεπτέμβριο και ακολουθεί ο μήνας Αύγουστος αντίθετα με ότι συμβαίνει στον υπόλοιπο τουρισμό του οποίου ο μήνας αιχμής είναι ο μήνας Αύγουστος. Από εκτιμήσεις προέκυψε ότι κατά την διάρκεια όλου του εξαμήνου, Μάιος-Οκτώβριος, που λειτουργούν συνήθως οι πηγές, το 40% των λούσεων κατά μέσο όρο πραγματοποιήθηκε κατά τον μήνα Σεπτέμβριο του έτους 1995 στις μεγάλες πηγές, το άλλο 32% κατά μήνα Αύγουστο, το 20% περίπου κατά μήνα Ιούλιο, το 5% τον μήνα Οκτώβριο και μόλις το 3% τον μήνα Ιούνιο ενώ κατά τον μήνα Μάιο το αντίστοιχο ποσοστό ήταν ελάχιστο. Αντίθετα, για τις πηγές Τοπικής Σημασίας τα αντίστοιχα ποσοστά φαίνονται πιο εξομαλυσμένα δηλαδή βρέθηκε ότι το ποσοστό των λούσεων που πραγματοποιήθηκε κατά το μήνα Σεπτέμβριο του 1995 αναλογούσε στο 30% του συνόλου των λούσεων όλου του έτους, το 25% κατά το μήνα Αύγουστο και το 15% κατά το μήνα Ιούλιο, το 15% κατά το μήνα Οκτώβριο, το 10% κατά τον μήνα Ιούνιο και το υπόλοιπο 5% κατά τον μήνα Μάιο. Η διαφορά αυτή που παρατηρήθηκε μεταξύ των πηγών Τουριστικής και Τοπικής Σημασίας περισσότερο αποδίδεται στον τόπο προέλευσης των λουομένων. Οι μικρές πηγές προτιμούνται περισσότερο από τον τοπικό πληθυσμό και λιγότερο από τον πληθυσμό της υπόλοιπης χώρας γιατί απαιτούν μικρότερη μετακίνηση των ατόμων ενώ τις μεγάλες λουτροπόλεις τις επισκέπτονται συνήθως άτομα από άλλα μέρη της Ελλάδας που συνδυάζουν την υδροθεραπεία με τις καλοκαιρινές διακοπές τους.

Ο μέσος όρος παραμονής των ατόμων είναι γύρω στις 13-14 ημέρες δηλαδή περίπου ότι συμβαίνει και στον υπόλοιπο τουρισμό.

Όσον αφορά την ηλικία και το φύλο των λουομένων παρατηρείται ότι συνήθως είναι άτομα της τρίτης ηλικίας και οι γυναίκες αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό (περίπου το 60-65%). Ο αριθμός ατόμων που χρησιμοποιεί τις

ιαματικές πηγές αναλογεί στο 1,4% (1993) του ελληνικού πληθυσμού, ενώ το ποσοστό αυτό ήταν μεγαλύτερο, γύρω στο 1,7% κατά τα έτη 1961 και 1971.

Η φθίνουσα πορεία του ιαματικού τουρισμού στην Ελλάδα οφείλεται στους ίδιους λόγους που παρατηρούνται και στο εξωτερικό, δηλαδή κυρίως στον ανταγωνισμό που προέρχεται από το χώρο της φαρμακοβιομηχανίας και την απροθυμία των γιατρών να αναγνωρίσουν την υδροθεραπεία ως ιατρική μέθοδο.

Επίσης σημαντικό ρόλο στην φθίνουσα πορεία του ιαματικού τουρισμού στην Ελλάδα έχει παίξει και η έλλειψη της σχετικής διαφήμισης και πληροφόρησης του κοινού από τα μέσα ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, περιοδικά κλπ) τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Από το χώρο της Κοινωνικής Ασφάλισης κάθε χρόνο επιδοτούνται προγράμματα που εξασφαλίζουν τη χρηματοδότηση δαπανών για υδροθεραπεία ενός σημαντικού αριθμού ασφαλισμένων.

Έτσι, από το ΙΚΑ κατά τα έτη 1995 και 1996 αποδόθηκαν οι δαπάνες για λουτροθεραπεία σε 58.660 και 59.204 ασφαλισμένους αντίστοιχα που αναλογούσαν στο 43,2% και 41,5% του συνολικού αριθμού των λουσομένων. Την πλειοψηφία αυτών των ασφαλισμένων του ΙΚΑ αποτελούν οι συνταξιούχοι, κατά το 88%-90% και το υπόλοιπο 10-12% αφορά τους άμεσα ασφαλισμένους.

Επιχορηγήσεις υπήρξαν, σε μικρότερο βαθμό, και από άλλα ταμεία όπως της ΔΕΗ, των Τραπεζών. Αναλυτικότερα, κατά τα ίδια έτη 1995 και 1996 επιχορηγήθηκαν από τη ΔΕΗ 4.961 και 5.355 ασφαλισμένοι αντίστοιχα για υδροθεραπεία.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Ο ιαματικός τουρισμός είναι δυνατό να αποτελέσει και μέσο ξεκούρασης, αναζωογόνησης και ανανέωσης εκτός από μέσο θεραπείας. Έτσι από κοινού ο θερμαλισμός η κλιματοθεραπεία, η θαλασσοθεραπεία και η πηλοθεραπεία που έχουν μεγάλη σχέση μεταξύ τους μπορούν να αποτελέσουν μορφές τουρισμού που θα συμβάλλουν στην πρόληψη, αποκατάσταση της υγείας, ξεκούραση, ομορφιά, δηλαδή ταυτόχρονη ανάγκη για διακοπές και θεραπεία μαζί σε ένα πρότυπο περιβάλλον. Οι ελληνικές λουτροπόλεις μπορούν να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν σε κέντρα τουρισμού υγείας δηλαδή σε κέντρα θεραπείας που να είναι και κέντρα αναψυχής και ηρεμίας για όλες τις ηλικίες για περισσότερους μήνες του έτους, αφού οι περισσότερες βρίσκονται κοντά στη θάλασσα και έχουν καλό κλίμα, βασικά στοιχεία για ποικίλες εφαρμογές στη θαλασσοθεραπεία και την κλιματοθεραπεία.

Η βελτίωση των εγκαταστάσεων των λουτροπόλεων της χώρας με σύγχρονη υποδομή και εξοπλισμό είναι αναγκαία για την πλήρη αξιοποίηση των

ιαματικών ιδιοτήτων των νερών των πηγών. Ταυτόχρονα, η ένταξη των πηγών σε ένα πλέγμα ποικίλων εγκαταστάσεων που να συνδυάζουν και άλλες δραστηριότητες (αθλητισμός για όλες τις ηλικίες, πολιτιστικά, εγκαταστάσεις αναψυχής για νέους και παιδιά, πάρκα πρασίνου) επιτυγχάνεται η ανάδειξη των πηγών σε παραθεριστικά κέντρα τουρισμού μακράς παραμονής και όλων των ηλικιών.

Επομένως βασικός σκοπός των αναπτυξιακών σχεδιασμών του τομέα του τουρισμού θα πρέπει να είναι η προσέλκυση επενδύσεων, ώστε να αναπτυχθούν και στην Ελλάδα σύγχρονα κέντρα τουρισμού υγείας, όπως γίνεται με ταχείς ρυθμούς στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Τα κέντρα αυτά προσφέρονται για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών του τουριστικού προϊόντος και παρουσιάζουν τελευταία αυξημένη ζήτηση. Ήδη έχει επιδειχθεί ενδιαφέρον από ξένους και Έλληνες επενδυτές για την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Ελλάδας και τη μετατροπή τους σε σύγχρονα κέντρα τουρισμού υγείας.

Τα απαιτούμενα έργα υποδομής για τις λουτροπόλεις και γενικά τους τόπους έλξης επισκεπτών καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του έτους θα πρέπει να είναι μεγάλης κλίμακας γιατί οι χώροι που θα προσφέρονται προορίζονται εκτός της θεραπείας ιατρικών παθήσεων και τη γενικότερη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και υγείας των επισκεπτών τους.

Όπως επισημαίνουμε, τα κέντρα λουτροθεραπείας που έχουν δημιουργηθεί σε μερικές λουτροπόλεις αποτελούν και κέντρα παραθερισμού συγκεντρώνοντας έτσι και ένα αρκετά μεγάλο αριθμό παραθεριστών. Οι περιοχές με ήδη αναπτυγμένη υποδομή για τις ανάγκες του εποχιακού τουρισμού ξεκινούν με σημαντικό πλεονέκτημα συγκριτικά με περιοχές που δεν έχουν αναδειχθεί σε τουριστικά κέντρα. Τα μη καθιερωμένα τουριστικά κέντρα παρόλα τα φυσικά πλεονεκτήματα που διαθέτουν αποτελούν " νέους τουριστικούς τόπους" που θα πρέπει να διαθέτουν πολύ καλό εξοπλισμό για να μπορέσουν να ανταγωνιστούν με επιτυχία τα ήδη καθιερωμένα κέντρα.

Βασικό αίτημα είναι η ευχέρεια προσπέλασης δηλαδή οι περιοχές που προορίζονται για κέντρα τουρισμού μακράς παραμονής πρέπει να βρίσκονται κοντά σε αερολιμένα και να εξυπηρετούνται από καλό οδικό δίκτυο. Γενικότερα, η σωστά οργανωμένη υποδομή μεταφορών εκτός των άλλων συμβάλλει και στην αξιοποίηση του φυσικού δυναμικού των πηγών λόγω της μεγαλύτερης έκτασης και προβολής που θα αποκτήσουν.

Η πλήρης αξιοποίηση μετά από αξιολόγηση της θεραπευτικής ικανότητας αλλά και της δυναμικότητας των ιαματικών πηγών στην Ελλάδα να αποτελέσουν τομέα αναπτυξιακών και επενδυτικών πρωτοβουλιών προς όφελος της οικονομίας σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Η αξιοποίηση των πηγών από ιδιώτες είτε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση με τη δημιουργία κοινοτικών επιχειρήσεων αποτελεί και μια μορφή τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

Τα οικονομικά οφέλη θα είναι πολλά για την Τοπική Κοινωνία και εφόσον ,με την ανάπτυξη των πηγών θα υπάρξει τόνωση της οικονομίας. Ενδεικτικά αναφέρονται ,

- εισροή περισσότερου συναλλάγματος εφόσον θα έχουμε τουρισμό μακράς παραμονής.
- νέες θέσεις απασχόλησης με την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας λόγω της ανάπτυξης των ιαματικών πηγών αλλά και λόγω κατασκευής αρχικής υποδομής όπως είναι η υποδομή υγείας και αθλητικών εγκαταστάσεων (νοσοκομείων, γηπέδων κλπ.),
- ζήτηση για ανάπτυξη υπηρεσιών αγοράς (τράπεζες, καταστήματα, εστιατόρια κλπ.).
- ζήτηση αγαθών για περισσότερους μήνες το χρόνο και εξομάλυνση της εποχικότητας των τουριστικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών - φορολογικά και άλλα έσοδα για τις τοπικές αρχές.
- βελτίωση των υπηρεσιών στον τομέα μεταφορών (αεροδρόμια, οδικές συνδέσεις κλπ.)
- ζήτηση για εγκαταστάσεις και ειδική υποδομή (ιατρική) υψηλού επιπέδου για τον εξοπλισμό των υδροθεραπευτηρίων και των ιατρικών μονάδων.

Επίσης, δεν θα πρέπει να διαφεύγει της προσοχής ότι πριν από κάθε είδους ανάπτυξη για την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών χρειάζεται να ληφθούν μέτρα για την προστασία του τοπίου και την εξασφάλιση της ποιότητας του περιβάλλοντος γιατί οι περισσότερες ιαματικές πηγές ευρίσκονται σε περιοχές όπου συνδυάζεται βουνό με θάλασσα κάτω από εξαιρετικές κλιματολογικές συνθήκες. Η διατήρηση του γνήσιου φυσικού περιβάλλοντος στα κέντρα παραθερισμού / λουτροπόλεων αποτελεί κύριο μέλημα. Η προστασία των ιαματικών νερών, σημαντικών φυσικών πόρων που εντάσσονται γενικότερα στο υδάτινο δυναμικό της χώρας, αποτελεί πρωταρχικό σκοπό. Είναι γνωστό ότι η υποβάθμιση του περιβάλλοντος πέρα από τη καταστροφή της αρχικής φυσικής ομορφιάς συντελεί και στη μείωση της ανταγωνιστικότητας του συγκεκριμένου θέρετρου στην τουριστική αγορά.

Βασική είναι και η σημασία της έρευνας αγοράς και διαφήμισης, που γίνεται σε χώρες της Ευρώπης θέμα στο οποίο η Ελλάδα υστερεί πολύ, με αποτέλεσμα οι ιαματικές πηγές της Ελλάδος να μην είναι διεθνούς φήμης. Παρόλα αυτά, όμως όπως έχει αναφερθεί σε διεθνή συνέδρια ακόμα και από ξένους ειδικούς, η Ελλάδα έχει πολύ καλές ιαματικές πηγές που μπορούν να συνδυαστούν με το θαλάσσιο τουρισμό και οι λουτροπόλεις της να αποτελέσουν " πρότυπο " για όλες τις σχετικές πόλεις της περιοχής της Μεσογείου.

Επομένως, συμπερασματικά θα λέγαμε για τις ελληνικές λουτροπόλεις ότι ο σημερινός προορισμός τους που είναι κυρίως μόνο για θεραπευτικούς σκοπούς θα έπρεπε να επεκταθεί. Πρωταρχικός σκοπός είναι να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που προσφέρουν, ώστε να διευρυνθεί το πεδίο των δραστηριοτήτων τους και να αποτελέσουν κέντρα έλξης τουριστών όλων των ηλικιών για τους περισσότερους μήνες του χρόνου. Οι περισσότερες πηγές συνδυάζουν βουνό, θάλασσα, και θερμό κλίμα. Αυτό αποτελεί ιδανικό προνόμιο με πολλά περιθώρια αξιοποίησης και ανάδειξης τους σε αξιόλογα τουριστικά κέντρα υγείας για τουρισμό μακράς παραμονής για όλες τις ηλικίες. »

ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Ι.Κ.Α

Το ΙΚΑ επιδοτεί τους άμεσα ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους που για λόγους θεραπευτικούς έχουν ανάγκη λουτροθεραπείας.

Η επιδότηση για τη λουτροθεραπεία περιλαμβάνει:

- Τα 4/5 από τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής του δικαιούχου με το συνηθισμένο συγκοινωνιακό μέσο και συνοδού, αν αυτός κριθεί αναγκαίος. Στην περίπτωση που η λουτροθεραπεία γίνεται σε κοντινή λουτροπηγή τότε καταβάλλονται τα καθημερινά εισιτήρια μετάβασης και επιστροφής.
- Τα 3/4 από τη δαπάνη για κάθε λούση.
- Ημερήσιο επίδομα που, για μεν τον ασφαλισμένο είναι ίσο με το επίδομα ασθενείας ενώ για το συνταξιούχο ίσο με το τεκμαρτό ημερομίσθιο (Τ.Η.) της 4ης ασφαλιστικής κλάσης. Σε περίπτωση που χορηγείται επίδομα ασθενείας δεν καταβάλλεται παράλληλα και επίδομα λουτροθεραπείας.

Προϋποθέσεις - Διαδικασίες

Για την παροχή της λουτροθεραπείας απαραίτητη προϋπόθεση είναι να διαπιστωθεί από την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή ότι ο ασφαλισμένος παρουσιάζει πάθηση για την οποία η λουτροθεραπεία έχει θεραπευτική αξία. (Κανονισμός Λουτροθεραπείας).

Το Ι.Κ.Α. σε συνεργασία κάθε χρόνο με τον ΕΟΤ, εφαρμόζει το πρόγραμμα του Θεραπευτικού Κοινωνικού Τουρισμού, που απευθύνεται στις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις, με στόχο 19.000 περίπου άτομα, που έχουν ανάγκη, να κάνουν λουτροθεραπεία για 15 ημέρες σε ξενοδοχεία Α', Β', Γ' κατηγορίας μεγάλων λουτροπόλεων.

- Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα από πλευράς Ι.Κ.Α. έχουν προνομιακά μόνον οι χαμηλοσυνταξιούχοι του Ιδρύματος με την προϋπόθεση ότι δεν θα πάρουν παράλληλα και το επίδομα λουτροθεραπείας.
- Οι όροι συμμετοχής στο πρόγραμμα, οι διαδικασίες που χρειάζονται και κάθε λεπτομέρεια περιλαμβάνονται σε ειδικό ενημερωτικό έντυπο που διανέμεται στα υποκ/τα του Ι.Κ.Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
I.K.A**

**ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ & Κ.Ε.
ΤΜΗΜΑ: Αναπηρίας**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 1999

Το ΙΚΑ σε συνεργασία με τον ΕΟΤ, εφαρμόζουν και φέτος από 1^{ης} Μάη μέχρι 31 Οκτώβρη 1999 Πρόγραμμα Θεραπευτικού Τουρισμού, που απευθύνεται στις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις, με στόχο 17.000 άτομα που έχουν ανάγκη λουτροθεραπείας, να πραγματοποιήσουν αυτή για 15 ημέρες, σε ξενοδοχεία Α, Β και Γ κατηγορίας των κυριότερων ελληνικών λουτροπόλεων.

Με το πρόγραμμα αυτό:

- Επιδoteίται το ξενοδοχείο από το ΙΚΑ, επομένως η διανυκτέρευση και το πρωινό για τον δικαιούχο και το συνοδό μέλος είναι δωρεάν.
- Κάθε δικαιούχος [άμεσα ασφαλισμένος] επιδοτείται από το ΙΚΑ με 3.500 δρχ. ημερησίως και μέχρι 17 ημέρες για κάλυψη μέρους των δαπανών διαμονής του στη λουτρόπολη.

Α. ΠΟΙΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΙΚΑ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ :

1. Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα από πλευράς ΙΚΑ, έχουν προνομιακά οι χαμηλοσυνταξιούχοι του Ιδρύματος, με σύνταξη μέχρι 220.000 δρχ. μηνιαίως [μικτές αποδοχές ΙΚΑ συμπεριλαμβανομένου του επικουρικού επιδόματος] που για θεραπευτικούς λόγους υποβάλλονται σε λουτροθεραπεία.
2. Δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα όσοι πάρουν το επίδομα λουτροθεραπείας.
3. Κάθε δικαιούχος θα μπορεί να συνοδεύεται και από ένα [1] μόνο συνοδό μέλος του οποίου η παραμονή στο ξενοδοχείο επιδοτείται.
4. Οι δικαιούχοι μπορούν να επιλέξουν από τα τουριστικά καταλύματα των λουτροπόλεων για τη χρονική περίοδο που αυτά συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
5. Κάθε δικαιούχος θα εφοδιάζεται με το δελτίο του Θεραπευτικού Τουρισμού από το Υποκατάστημα του ΙΚΑ στο οποίο ανήκει.

Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΔΕΛΤΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ:

Κάθε ενδιαφερόμενος για το Πρόγραμμα Θεραπευτικού Τουρισμού θα πρέπει πρώτα να εξετασθεί από τον θεράποντα γιατρό και να βεβαιωθεί ότι έχει ανάγκη λουτροθεραπείας.

Δικαιούχος του προγράμματος Θ.Τ. είναι και ο ασφαλισμένος χαμηλοσυνταξιούχος στον οποίο ο θεράπων γιατρός χορήγησε βεβαίωση λουτροθεραπείας αλλά απορρίφθηκε από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή διότι δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις που ο Κανονισμός Λουτροθεραπείας του ΙΚΑ ορίζει.

Ο δικαιούχος στη συνέχεια πρέπει να επιλέξει το ξενοδοχείο που επιθυμεί από τον ειδικό πίνακα των ξενοδοχείων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και να κάνει την κράτηση 14 ημέρες τουλάχιστον πριν την άφιξή του.

Η κράτηση του δωματίου γίνεται σε συνεννόηση του δικαιούχου με τον ξενοδόχο προς τον οποίο αποστέλλει προκαταβολή ώστε να είναι έγκυρη η κράτηση του δωματίου.

Κατόπιν ο δικαιούχος απευθύνεται στην αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ της περιοχής του, από την οποία προηγουμένως έχει προμηθευτεί βεβαίωση ότι είναι δικαιούχος του προγράμματος του Θ.Τ. και προσκομίζοντας την απόδειξη αποστολής της προκαταβολής, στην οποία επίσης φαίνεται και το χρονικό διάστημα που θα διαμένει σ' αυτό ο δικαιούχος, του χορηγείται δελτίο Θ.Τ. Η αρμόδια υπηρεσία του ΙΚΑ στη συνέχεια ελέγχει το βιβλιάριο ασθενείας για να διαπιστωθεί η μη χορήγηση του επιδόματος λουτροθεραπείας και το σφραγίζει ως εξής:

«ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΕ Θ.Τ. ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999».

Τονίζεται ότι όσοι μετέχουν στο πρόγραμμα ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ απαγορεύεται ταυτόχρονα να λαμβάνουν και το επίδομα λουτροθεραπείας.

Επίσης κάθε δικαιούχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει και δεύτερο δελτίο, εφόσον υπάρχει διαθέσιμο, για συνοδό μέλος.

Γ. ΔΙΑΜΟΝΗ:

1. Κατά την άφιξη του ο πελάτης πρέπει να δηλώσει ότι είναι δικαιούχος του προγράμματος.
2. Άφιξη στο κατάλυμα από 12.00 π.μ., αναχώρηση μέχρι 12.00 π.μ.
3. Παρέχεται πρωινό σε όλους τους δικαιούχους και συνοδά μέλη, εκτός και έχουν επιλέξει διαμονή σε επιπλωμένα διαμερίσματα που διαθέτουν κουζίνα. Στα ξενοδοχεία που διαθέτουν εστιατόριο, το γεύμα για τον δικαιούχο και το συνοδό μέλος είναι προαιρετικό. **Κατά την άφιξη, του στο ξενοδοχείο ο δικαιούχος ο οποίος έχει επιλέξει ξενοδοχείο που διαθέτει ημιδιατροφή, θα πρέπει να δηλώσει εάν επιθυμεί να γευματίζει στο ξενοδοχείο, οπότε επιβαρύνεται με 2.500 δρχ. ημερησίως ή θα κάνει χρήση μόνον του δωματίου με πρωινό, οπότε η διαμονή του είναι δωρεάν.**
4. Στην περίπτωση κατά την οποία μεμονωμένο άτομο δικαιούχος, διανυκτερεύσει σε δίκλινο δωμάτιο ελλείψει μονόκλινου, ύστερα από συμφωνία με τον ξενοδόχο, το δωμάτιο δεν επιβαρύνεται με καμιά προσαύξηση.
5. **Ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση του Προγράμματος αν δεν πραγματοποιήσει καθόλου λούσεις.** Στην περίπτωση που με δική του ευθύνη ο δικαιούχος δεν πραγματοποιήσει καθόλου λούσεις και παραμείνει στο κατάλυμα αυτό, ο δικαιούχος επιβαρύνεται με την κανονική τιμή δωματίου για τις ημέρες της παραμονής του.
6. Εάν ο δικαιούχος πραγματοποιήσει λιγότερες των 10 λούσεων για λόγους υγείας θα πρέπει να βεβαιώνεται από το γιατρό του υδροθεραπευτηρίου ο λόγος διακοπής και το ΙΚΑ θα χορηγεί την επιδότηση για όσες μέρες μόνο πραγματοποιήσει λούσεις.
7. Εάν ο δικαιούχος πραγματοποιήσει λιγότερες των 15 λούσεων [όχι όμως κάτω των 10] επίσης για λόγους υγείας, τούτο θα βεβαιώνεται από το γιατρό του υδροθεραπευτηρίου και το ΙΚΑ θα επιδοτεί τον ξενοδόχο για όλες τις ημέρες παραμονής του δικαιούχου στο ξενοδοχείο.
8. Γίνονται δεκτές λούσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σε ιδιωτικά υδροθεραπευτήρια ανεξάρτητα εάν στην ίδια λουτρόπολη λειτουργεί υδροθεραπευτήριο του ΕΟΤ.
9. Κατά την ημέρα της αναχώρησής του ο δικαιούχος **υποχρεούται να προσκομίζει το τελευταίο στέλεχος την δελτίου που υπάρχει η ένδειξη «για τον δικαιούχο»** στον Προϊστάμενο του υδροθεραπευτηρίου, προκειμένου να θεωρείται για τον αριθμό των λούσεων.
10. Δελτία Θ.Τ. για ποσιθεραπεία δεν χορηγούνται.
11. **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Στην περίπτωση που ο δικαιούχος, για τον οποιοδήποτε λόγο, δεν παραδώσει κατά την αναχώρησή του στον ξενοδόχο το στέλεχος του Δελτίου που αναγράφεται η ένδειξη «για τον επιχειρηματία» και «για το ΙΚΑ», έχει την υποχρέωση να καταβάλλει ο ίδιος εξ ολοκλήρου την επιδότηση του ΙΚΑ προς το ξενοδοχείο.

12. Μετά την επιστροφή του από την λουτροθεραπεία ο δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίσει στο Υποκατάστημα ΙΚΑ του τόπου κατοικίας του, το τελευταίο στέλεχος του Δελτίου με την ένδειξη «για τον δικαιούχο», θεωρημένο οπωσδήποτε από τον γιατρό του υδροθεραπευτηρίου, βάσει του οποίου θα του χορηγηθεί η επιδότηση των 3.500 δρχ. ημερησίως, επί 17 ημέρες με προϋπόθεση 15 διανυκτερεύσεις βάσει του αντιγράφου του Δελτίου Θ.Τ. .-

Για περισσότερες πληροφορίες θα απευθύνεστε στις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειακών και Τοπικών Υποκαταστημάτων του ΙΚΑ.

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

έτος	συγγχοι + συνοδοί =	σύνολο	δαπάνη
1990	2.134 + 1.093 =	3.227	90.000.000
1991	3.683 + 520 =	4.203	148.252.500
1992	2.789 + 1.500 =	4.289	152.415.700
1993	4.500 + 2.000 =	6.500	264.626.800
1994	5.000 + 2.240 =	7.240	466.432.000
1995	5.303 + 2.747 =	8.050	563.675.000
1996	6.327 + 3.767 =	10.094	665.703.345
1997	7.183 + 5.092 =	12.275	934.110.000
1998	8.737 + 5.705 =	14.442	1.149.000.000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
I.K.A**

ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΙΚΑ
ΜΑΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1999

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΙΔΗΨΟΥ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0226

ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ

Με αυτεπιστασία του ΕΟΤ λειτουργεί ένα σύγχρονο υδροθεραπευτήριο με όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις που περιλαμβάνει λουτήρες, μεταξύ των οποίων και ειδικών θεραπειών, εξωτερικές και εσωτερικές πισίνες, τμήματα φυσικοθεραπείας, μασάζ, σάουνα κ.λ.π. Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών είναι κυρίως αρθρικές, ρευματικές και γυναικολογικές παθήσεις.

Επίσης λειτουργούν και είκοσι δύο [22] ιδιωτικά θεραπευτήρια με τις ίδιες θεραπευτικές ενδείξεις.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΓΑΠΗ	Γ	23572 23883	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΑΔΩΝΙΣ	Γ	22257 23259	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΙΔΗΨΟΣ	Γ	22035 22838	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΑΔΕΞ	Γ	22127	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΛΙΝΑ	Γ	22521	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΛΜΠΑΤΡΟΣ	Γ	22822 23811	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΝΕΣΙΣ	Γ	22248	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΝ	Γ	22251 24134	1/5 έως 31/7 25/9 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΑΤΛΑΝΤΙΣ	Γ	22627 22677	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΒΑΛΑΡΣ	Γ	22278	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΓΑΛΑΞΙΑΣ	Γ	22184 23184	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΔΗΜΗΤΡΑ	Γ	23141 23658	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΔΙΑΝΑ	Γ	22194 24727	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΔΙΕΘΝΕΣ	Γ	22510 23510	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΔΙΡΚΗ	Γ	22443 23533	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΕΙΡΗΝΗ	Γ	22634 22981	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΕΡΜΗΣ	Β	22233 22338	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΠΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΕΛΙΑΝΑ	Γ	22011	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	Γ	22462 23745	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΗΛΕΚΤΡΑ	Γ	22056 23030	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΘΕΜΙΣ	Γ	22404 22044	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΙΚΑΡΟΣ	Δ	24118 22098	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΙΛΙΟΝ	Γ	22390 22690	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΙΣΤΙΑΙΑ	Γ	22049	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΚΑΝΤΙΑ	Γ	22107 24107	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΚΑΣΤΡΙ	Γ	23516 24136	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΚΑΛΛΙΘΕΑ επιπλ. Διαμ.	Γ	24076 24350	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	--
ΚΑΛΥΨΩ επιπλ. Διαμ.	Γ	24744	1/6 έως 31/10	ΟΧΙ	--
ΚΑΠΟΛΟΣ	Γ	23331 23332	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΚΕΚΡΩΨ	Γ	22436	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ	Γ	22302 22502	15/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΛΑΚΩΝΙΑ	Γ	22661 23022	1/7 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΛΗΤΩ	Γ	22081 22204	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΜΑΓΔΑ	Γ	22519	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΜΕΤΡΟΠΟΛ	Γ	23170 23173-4	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΜΗΘΩ	Γ	22370 22780	10/6 έως 10/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΠΑΡΚ	Γ	22714	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΡΑΝΙΑ	Γ	23233 52251	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΣΑΡΑΝΤΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ	Γ	23034 23349	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ	Γ	22187 23872	15/5 έως 30/10	ΝΑΙ	--
ΣΤΑΡ	Γ	22378 23116	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--
ΤΑΙΝΑΡΟ	Γ	23250 23251	20/5 έως 31/10	ΝΑΙ	--

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΥΔΡΑ	Γ	22411	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΦΑΡΟΣ	Γ	22260	15/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΦΟΙΒΟΣ	Γ	22413	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΧΑΡΑ	Γ	22966 22236	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΧΑΡΙΣ	Γ	22441	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΩΚΕΑΝΙΣ	Γ	22508 24064	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΩΡΕΟΙ	Γ	22501	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΜΙΝΩΣ	Γ	23294	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΦΑΝΗ	Γ	22005	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΓΑΛΗΝΗ	Γ	22160 22448	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΘΗΒΑ Διαμερίσματα	Β	23288 6849501	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΤΟ ΡΟΔΟΝ	Γ	72270	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΠΑΓΩΝΑ	Γ	23688	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

Ενοικιαζόμενα δωμάτια ή διαμερίσματα Αιδηψού

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΝΔΡΙΤΣΟΣ Διαμερίσματα	Α	23066 2824856	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΚΟΚΑΛΙΑΡΗΣ ΑΝΔΡ.	Α	22373	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΚΟΥΚΟΥΒΙΝΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ	Α	23222 23444	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΤΣΑΛΙΚΗΣ Διαμερίσματα	Α	24507 23695	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ [Κοινότητα ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ]

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0374

ΛΟΥΤΡΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στην ιαματική πηγή Αγίου Νικολάου Χαλκιδικής λειτουργεί υδροθεραπευτήριο με ευθύνη της Κοινότητας της Αγίας Παρασκευής. Είναι χλωρονατριούχος αλκοολικής οξύτητας και ενδείκνυται για ρευματικές και αρθρικές παθήσεις.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΛΟΥΤΡΑ BEACH	Γ	71000, 71100	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΦΡΟΔΙΤΗ	Β	71228	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

Ενοικιαζόμενα δωμάτια Αγίας Παρασκευής

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΒΑΣΙΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Α	61254	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΒΑΣΙΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Α	71685	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΚΟΡΔΕΛΛΑ - ΜΥΛΩΝΑ ΜΑΡ. Διαμερίσματα	Α	71386	1/6 έως 31/10	ΟΧΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ

Αρθ. Αυτ. Κλήσης 0393

ΛΟΥΤΡΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ

Για τις ανάγκες των λουομένων υπάρχουν 47 ατομικοί λουτήρες και ένας ομαδικός. Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών είναι για ρευματικές, αρθριτικές, νεφρικές και γυναικολογικές παθήσεις.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	Δ	41510 41207	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΛΑΝΤΙΝ	Γ	41332	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΚΥΡΙΑΚΟΥ Α. Ενοικ. Δωμάτια	Α	41332	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 061

ΛΟΥΤΡΑ ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΩΝ

Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών αυτών είναι για παθήσεις αρθρικών, ισχιαλγίας, ρευματισμούς, νευραλγίες, ημικρανίες και δερματικές παθήσεις.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
FLORIDA BEACH Ψαθόκωπος	Β	931279	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΗΡΑΙΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0797

ΛΟΥΤΡΑ ΗΡΑΙΑΣ

Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών αυτών είναι κυρίως για ρευματισμούς, ισχιαλγίες, αρθριτικά.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΡΟΥΤΟΥΛΑ (ενσικ. Δομάτια)	Γ	91211	1/6 έως 31/10	ΟΧΙ	—

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0235

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ

Στην ιαματική πηγή Καμένων Βούρλων λειτουργούν υδροθεραπευτήρια 150 λουτήρων.

Θεραπευτικές ενδείξεις: χρόνιος ρευματισμός, παραμορφωτική αρθρίτις, σπονδυλοαρθρίτις, ουρική αρθρίτις, νευρίτιδες, ισχιαλγία, οσφυαλγία, διαταραχές ενδοκρινών αδένων.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΛΜΑ	Γ	23954	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΜΠΟΥΚΑ	Γ	22224 22718	15/5 έως 20/10	ΝΑΙ	—
ΝΑΝΑ	Γ	22378 23278	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΠΑΝΘΕΟΝ	Γ	22351 22952	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΣΟΝΙΑ	Γ	22361	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΩΚΕΑΝΙΣ	Γ	22270	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΝΟΥΦΑΡΑ	Γ	23028 24400	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΜΑΡΒΗ	Γ	22377	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Γ	22798	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΝΕΟΝ ΑΣΤΡΟΝ	Γ	22314 23314	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΑΥΡΑ	Γ	22220 24726	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΝΤΕΛΛΗΣ	Γ	23020 24059	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΑΚΤΗ	Γ	22211 23313	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—
ΙΟΝ	Γ	22707	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	—

Ενοικιαζόμενα δωμάτια ή διαμερίσματα Καμένων Βούρλων

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ & ΒΟΣΙΝΑΚΗ	B Διαμ/τα	22490 22340	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΑΪΑΦΑ ΗΛΕΙΑΣ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0625

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΪΑΦΑ

Στην ιαματική πηγή Καϊάφα λειτουργεί υδροθεραπευτήριο με αυτεπιστασία του ΕΟΤ όπως επίσης δύο δεξαμενές κοινών λουτρών μέσα στα φυσικά σπήλαια για λούσεις στην φυσική θερμοκρασία του ιαματικού νερού.

Θεραπευτικές ιδιότητες: Παθήσεις αρθρικές, γυναικολογικές, δερματικές, ηπατίτιδες.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΚΑΙΑΦΑΣ LAKE	Γ	32954	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΝΕΣΤΩΡ	Γ	31206	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0623

ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Οι πηγές της Κυλλήνης βρίσκονται στην Κυλλήνη Ηλείας πλησίον κωμοπόλεων Κάστρου και Βαρθολομιού. Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών είναι κυρίως για παθήσεις αναπνευστικού συστήματος, ασθματικών καταστάσεων, χρόνιες βρογχίτιδες, πνευμονικό εμφύσημα, λαρυγγίτιδες, τραχειίτιδες, δερματικές παθήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: [Τα παρακάτω ξενοδοχεία συμμετέχουν με την προϋπόθεση ότι θα λειτουργήσει το υδροθεραπευτήριο των Λουτρών Κυλλήνης].

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΜΠΡΑΤΙ	Γ	96350 96451 96365	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ	Γ	41440 42660 42670	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΦΕΙΓΑΡΟΓΝΕΥΜΑΤΑ	Γ	41222	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΛΙΝΤΖΙ	Γ	96120 96483	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΝΤΟΥΓΚΑΣ	Γ	96432	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΥΘΝΟΥ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0281

ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΘΝΟΥ

Η ιαματική πηγή Κύθνου βρίσκεται στη νήσο Κύθνο του Νομού Κυκλάδων. Λειτουργεί με αυτεπιστασία του ΕΟΤ. Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών είναι κυρίως για ρευματικές παθήσεις, οσφυαλγίες, ισχιαλγίες, παθήσεις αρθρώσεων, σπονδυλοαρθρίτις, παραμορφωτική αρθρίτις, γυναικολογικές παθήσεις, σαλπγγίτιδες, ενδομητρίτιδες.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΚΥΘΝΟΣ ΒΑΥ	Γ	31218 31441	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΞΕΝΙΑ ΕΟΤ	Γ	31217 31484	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΜΕΛΤΕΜΙ [επιλωμένα διαμερ.]	Γ	31271 31215	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΛΑΓΚΑΔΑ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0394

ΛΟΥΤΡΑ ΛΑΓΚΑΔΑ

Τα Δημοτικά Ιαματικά Λουτρά Λαγκαδά βρίσκονται 19χλμ. Β.Α. της Θεσ/κης δίπλα στην πόλη του Λαγκαδά. Στο υδροθεραπευτήριο υπάρχουν δύο δεξαμενές [χαμάμ], πτέρυγα 23^{ων} σύγχρονων ατομικών λουτήρων υδρομασάζ και δύο 52 ατομικών λουτήρων.

Τα ιαματικά νερά είναι θειούχα και ενδείκνυται για παθήσεις των αρθρώσεων και οστών, του κυκλοφορικού συστήματος, ήπατος και χολής, γυναικολογικές παθήσεις, ρευματικές κ.λ.π. Μπορεί επίσης να γίνει ποσιθεραπεία με το ιαματικό νερό.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	Γ	22488 22902	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ Ν. ΛΕΣΒΟΥ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0251 - 3

ΛΟΥΤΡΑ Ν. ΛΕΣΒΟΥ

Στην Ν. Λέσβο υπάρχουν οι θερμοπηγές Θέρμης - Κόλλου Γέρας - Κουρτζή - Πολυχνήτου και Ευθαλούς. Λειτουργούν υδροθεραπευτήρια με ευθύνη του δήμου και της κοινότητας που βρίσκεται η πηγή και ενδείκνυται για παθήσεις ρευματικές - αρθριτικές, γυναικολογικές κ.λ.π.

ΠΤΑΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΚΤΗ ΧΑΡΑΜΙΔΑ [Λουτρά]	Β	0251 - 91191 91193	1/5 έως 30/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΑΦΡΟΔΙΤΗ [Βατερρά]	Γ	0252 - 61288 61588	1/5 έως 30/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΕΝΝΕΑ ΜΟΥΣΕΣ [Παραλία Μουσουργών]	Γ	0251 - 94209	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΝΥΦΙΔΑ [Πολυχνήτος]	Β	0252 - 41068 41841	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια ή διαμερίσματα Λέσβου

ΠΤΑΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΒΟΜΒΑΣ ΕΥΣΤ. [Θερμή]	Α	0251 - 71302	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΒΟΥΛΕΛΛΗ ΝΙΚ. [Πύργοι]	Α	0251 - 71208 71035	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΒΟΥΤΖΟΥΛΙΑ Μ. [Πύργοι]	Α	0251 - 71500 71773	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΚΑΡΑΚΩΝΕΤΑΝΤΗΣ [Θερμή]	Α	0251 - 71552	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΚΑΡΑΛΗ Β. [Θερμή]	Α	0251 - 71079	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΜΑΚΡΗΣ Δ. [Θερμή]	Α	0251 - 71059 71371	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΜΠΑΚΑ ΜΥΡΣΙΝΗ [Παραλία Θερμής]	Α	0251 - 71242 71170	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΠΑΝΤΑΖΗ Ε. [Πύργοι Θερμής]	Α	0251 - 71504 21510	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΥ Σ [Πύργοι Θερμής]	Α	0251 - 71777	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΠΑΠΟΥΤΣΗ Α. [Θερμή]	Α	0251 - 71252	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ Π. [Θέρμη]	A	0251 - 71263	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ [Θέρμη]	A	0251 - 71694 23654	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΨΑΡΙΑΝΟΥ Μ. [Θέρμη]	A	0251 - 71685	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΜΑΥΡΑΓΑΝΝΗΣ Ν [Πέτρα]	A	0253 - 41064	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΓΙΑΝΝΑΚΑ Δ. [Βαριά]	A	0251 - 29618	1/5 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΜΑΝΩΛΕΛΛΗΣ [Βαριά]	A	0251 - 71268	1/6 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΓΕΩΡΓΕΛΗΣ [Μήθυμα]	A	0253 - 41997	1/6 έως 31/10	ΟΧΙ	---
ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗ	B	0251 - 71327	1/6 έως 31/10	ΟΧΟ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0744

ΛΟΥΤΡΑ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ

Στην ιαματική πηγή Λουτρακίου λειτουργεί υδροθεραπευτήριο του δήμου Λουτρακίου. Η ιαματική πηγή Λουτρακίου συνδυάζει θεραπεία ιαματικού νερού και ποσιθεραπεία από πηγές ιαματικού πόσιμου νερού.

Θεραπευτικές ενδείξεις:

α) λουτροθεραπείας: Αρθρικές παθήσεις, θυρική διάθεση, ουρική αρθρίτις.

β) ποσιθεραπείας : Νεφρολιθιάσεις, χολολιθιάσεις, δυσπεψίες, ψαμιάσεις.

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΚΤΗ	A	22338	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΡΙΩΝ	Γ	22628	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
BELLE VUE	Δ	26747 62534	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
EXCELSIOR	B	22254 23806	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΙΛΙΟΝ	Γ	23177	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
HOTEL ΛΟΥΤΡΑΚΙ	Γ	21466 22433	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	Γ	22349	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΠΛΑΖΑ	Γ	22260 22252	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΔΡΙΤΣΑΣ	Γ	28028	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΠΟΣΕΙΔΩΝΕΙΟΝ	Γ	22273 21055	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΙΓΛΗ	B	22344	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ ΔΩΔ/ΣΟΥ

Αριθ. Αυτ. Κλήσης 0242

ΛΟΥΤΡΑ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ

Στα νατριοχλωριοθειούχα ιαματικά λουτρά του Δήμου Μανδρακίου λειτουργεί υδροθεραπευτήριο με δέκα ατομικούς λουτήρες. Η θερμοκρασία του νερού είναι 33 έως 50C και ενδείκνυται για ρευματοπάθειες, δερματικές παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος.

ΠΙΤΑΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΠΟΡΦΥΡΙΣ	Γ	31376	1/5 έως 15/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΜΕΘΑΝΩΝ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0298

ΛΟΥΤΡΑ ΜΕΘΑΝΩΝ

Στην ιαματική πηγή Μεθάνων λειτουργούν 3 υδροθεραπευτήρια, ένα φυσικών λουτρών με 70 λουτήρες, ένα θερμών λουτρών με 40 λουτήρες, ένα ραδιούχο με 20 λουτήρες. Ενδείκνυται για ρευματικές, αρθριτικές, γυναικολογικές και δερματικές παθήσεις.

Επίσης λειτουργεί και ιδιωτικό θεραπευτήριο με τις ίδιες θεραπευτικές ενδείξεις.

ΠΙΤΑΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΥΡΑ	Β	92550 -1 92382	1/6 έως 31/7 1/9 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΜΕΘΑΝΕΙΟΝ	Γ	92227 92208	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΝΙΓΡΙΤΑΣ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0322

ΛΟΥΤΡΑ ΝΙΓΡΙΤΑΣ

Στην ιαματική πηγή Νιγρίτας λειτουργεί με αυτεπιστασία του ΕΟΤ υδροθεραπευτήριο 25 λουτήρων και μία κολυμβητική δεξαμενή. Ενδείκνυται για παθήσεις και σύνδρομα θρέψης, αρθριτικές παθήσεις και ουρική αρθρίτιδα. Με αυτεπιστασία του ΕΟΤ λειτουργούν 22 ενοικιαζόμενα δωμάτια.

ΠΙΤΑΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
Υ/Α ΕΟΤ [ενοικιαζόμε. Δωμάτια]		22892	1/6 έως 20/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0236

ΛΟΥΤΡΑ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ

Οι θεραπευτικές ενδείξεις των πηγών τους είναι για παθήσεις του στομάχου, των εντέρων, των νεφρών και των ουροφόρων θρέψεως ήπατος και χοληδόχου. Λειτουργεί με αυτεπιστασία του ΕΟΤ.

ΠΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ-ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΞΕΝΙΑ ΕΟΤ	Γ	22513 22519	1/6 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0682

ΛΟΥΤΡΑ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Τα λουτρά διαχειρίζεται η Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση Πρέβεζας - Νικόπολης. Λειτουργεί υδροθεραπευτήριο με 22 ατομικούς λουτήρες και ομαδικούς λουτήρες. Οι θεραπευτικές ιδιότητες των πηγών αυτών ενδείκνυνται για ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, μετατραυματικές παθήσεις, τραχήτιδες, νευραλγίες, δερματοπάθειες και γυναικολογικές παθήσεις.

ΠΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ-ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ [Καστροσυκιά]	Γ	51290 51291	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΥΠΑΤΗΣ

Αριθ. αυτ. Κλήσης 0231

ΛΟΥΤΡΑ ΥΠΑΤΗΣ

Λειτουργεί υδροθεραπευτήριο με αυτεπιστασία του ΕΟΤ.

Θεραπευτικές ενδείξεις: Παθήσεις κυκλοφορικού και νευρικού συστήματος καρδιάς και δερματικές παθήσεις, σύνδρομο αγγείων, αρτηριακές υπερτάσεις ανεπάρκεια στεφανιαίων αρτηριών της καρδιάς, ενδαρτηρήτις κάτω άκρων [διαλείπουσα κοιλότης], φλεβίτιδες, παθήσεις καρδιάς, βαλβίδων καρδιάς, μικρές καρδιακές ανεπάρκειες, διαταραχές νευρικού συστήματος, καρδιάς, ταχυκαρδίες, αρρυθμίες, παθήσεις του δέρματος, έκζεμα, δερματίτιδα κ.λ.π. Διαταραχές περιφερειακών νεύρων μυών, παραλύσεις - ατροφίες μυών, αρθριτισμό υπό τις ποικίλες εκδηλώσεις αυτού.

ΠΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ-ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΓΓΕΛΗΣ	Γ	59351	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΙΓΛΗ	Γ	59553	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΛΕΞΑΚΗΣ	Γ	59380	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗ- ΓΟΡΙΑ	ΤΗΛΕΦ.	ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΥΠΟΧΡ. ΠΡΩΙΝΟ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ
ΑΛΦΑ	Γ	59507	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΝΕΣΙΣ	Γ	59308	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΝΟΙΞΙΣ	Γ	59567	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΑΣΤΡΟΝ	Γ	59595 59278	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΓΑΛΛΕΙΑΣ	Γ	59506	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΕΛΛΑΣ	Γ	59545	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΕΝΑ	Γ	59108	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΕΡΜΗΣ	Γ	59250	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΕΣΠΕΡΙΑ	Γ	59151 59650 8021552	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΕΥΡΩΠΗ	Γ	59590	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΛΑΜΨΗ	Γ	59766	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΛΟΥΣ	Γ	59551 59373	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΝΕΟΝ	Γ	59758	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΞΕΝΙΑ	Β	59510	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΟΙΤΗ	Γ	59525	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	ΝΑΙ
ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ	Γ	59363 59523	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΠΡΙΓΚΗΠΚΟΝ	Γ	59312 59138	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΡΕΧ - ΧΑΣΙΩΤΗ	Γ	59308	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΡΕΧ - ΠΟΛΙΤΗ	Γ	59313	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΥΓΕΙΑ	Γ	59290 59314	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΦΘΙΩΤΙΣ	Γ	59627 59378	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΠΑΝΘΕΟΝ	Δ	59552	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---
ΡΟΔΟΝ	Γ	59530	1/5 έως 31/10	ΝΑΙ	---

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η φιλοσοφία των λουτροπόλεων είναι:

“ο μόνος τρόπος να αποκτήσεις μία όμορφη ζωή είναι να μάθεις να αναπαύεις τον νου και το σώμα”.

Κάποτε οι κοινωνικά φιλόδοξοι πήγαιναν στις λουτροπόλεις για επαφές και γνωριμίες. Οι πλούσιοι ήθελαν να είναι κοντά στους αριστοκράτες και οι αριστοκράτες απολάμβαναν την παρουσία των βασιλιάδων. Σήμερα η επίσκεψη σε λουτρόπολη στο εξωτερικό εξακολουθεί να είναι σύμβολο κοινωνικής θέσης. Αν και η φήμη των λουτροπόλεων οφείλεται στο παρελθόν, υφίσταται ένα υγιές παρόν και διαφαίνεται ένα ασφαλές μέλλον. Για να διασφαλιστεί όμως αυτό το παρόν και μέλλον και στη χώρα μας, η οποία υπολείπεται ακόμα σαφώς των λουτροπόλεων του εξωτερικού, απαιτείται συλλογική προσπάθεια από όλους τους φορείς, είτε αυτοί είναι κρατικοί είτε ιδιωτικοί. Τόσο σε επίπεδο περιφέρειας όσο και κράτους πρέπει να γίνουν αποφασιστικά βήματα για την βελτίωση εγκαταστάσεων και υπηρεσιών προκειμένου το προσφερόμενο «προϊόν», να γίνει θελκτικότερο. Ήδη τα πρώτα βήματα φαίνεται να έχουν συντελεστεί προς την σωστή κατεύθυνση: η δημιουργία ειδικοτήτων λουτροθεραπευτών, υδροθεραπευτών και παρεμφερών επαγγελματιών με στόχο την εξειδίκευση και την παροχή υπηρεσιών ανώτερου επιπέδου, η κατασκευή ολοένα και πιο σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων εγκαταστάσεων, η διαφημιστική προβολή τόσο των εγκαταστάσεων όσο και των εν γένει ευεργετημάτων των εναλλακτικών θεραπειών, η κρατική ενίσχυση και υποστήριξη των εγχειρημάτων αυτού του τύπου, το αποδεικνύουν με τον καλύτερο τρόπο. Ασφαλώς ο δρόμος είναι ακόμα μακρύς και δύσβατος. Προκειμένου να ανέλθει το επίπεδο στα επιθυμητά όρια, είναι αναγκαίο να αυξηθεί και ο αριθμός των «πελατών» έτσι ώστε να αυξηθεί ο ανταγωνισμός και να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο οι προσφερόμενες υπηρεσίες. Η αύξηση αυτή πρέπει να είναι τόσο ποσοτική όσο και ποιοτική. Είναι γεγονός πως η χρησιμότητα, η αναγκαιότητα και η προσφορά του θερμαλικού-εναλλακτικού τουρισμού, δεν έχει ούτε εκτιμηθεί ούτε και γίνει πλήρως αντιληπτή στο ευρύ κοινό. Η ελλιπής πληροφόρηση αλλά και η τάση της πλειοψηφίας των γιατρών να αγνοούν ή να υποβαθμίζουν την ωφέλεια των ιαματικών υδάτων, συντελεί στην αδιάφορη αντιμετώπιση αυτών από το μεγαλύτερο κομμάτι του κόσμου. Βέβαια, χάρη κυρίως στην προβολή της σημασίας της λουτροθεραπείας στο εξωτερικό, σημασίας που σιγά σιγά «εισάγεται» και στην χώρα μας, γεννιάται η πεποίθηση πως αργά ή γρήγορα το σκηνικό θα αντιστραφεί και στην Ελλάδα.

ΠΗΓΕΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΥΛΙΚΟΥ

- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ – ‘ΙΑΜΑΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ ΕΛΛΑΔΟΣ’, ΑΘΗΝΑ 1966.
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ . ‘ΘΕΡΜΟΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ’, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1984 Σ.ΔΩΡΙΚΟΣ.
- ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΝΙΤΑ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2000
- ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.(ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΜΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 1999)
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ.